Гос. Пуб. Библ. УССР

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 86 (6062) | 15 красавіка 1938 г., пятніца | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Уключаемся ў перадмайскае соцыялістычнае спаборніцтва (са звароту агульнагарадского злёта стаханаўцаў Менска да ўсіх рабочых работніц, да ўсіх працоўных г. Менска).

Дэкада азербайджанскага мастацтва ў Маскве.

Велізарны поспех оперы «Кёр-Оглы».

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:

Пытаннямі вытворчасці не займаліся.

Т. Н. Прасмыцкі — Выбары сустракаем падрыхтаванымі.

П. Турскі — Без самакрытыкі.

П. В. Трацэўскі — Сход прайшоў арганізавана.

АРТЫКУЛЫ:

С. Новік — Пракуратура на варце соцыялістычнай законнасці.

Е. Кіпарысаў — Гераічная барацьба іспанскага народа.

Тар. Хадкевіч — Трактарысты.

С. Галкін — За сярэднімі лічбамі...

П. Кавалёў — Стварыць беларускую оперу.

Ф. Канстанцінаў — М. В. Ламаносаў.

ЗА РУБЯЖОМ:

Маніфест камітэта народнага фронта Іспаніі.

Пісьмо Ромэн Ралана.

На франтах у Іспаніі.

Французскі сенат прыняў фінансавы законапраект урада.

Італьянскі друк аб новым французскім урадзе.

Гітлераўскі тэрор у Аўстрыі.

150.000 рабочых бастуюць у Парыжы.

Рабочыя Польшчы рыхтуюцца да 1 мая.

ВАЖНЕЙШАЯ ЗАДАЧА ПРОФСАЮЗАЎ

Новым уздымам палітычнай і вытворчай актыўнасці працоўныя адзначаюць падрыхтоўку да выбараў у Вярхоўны Совет БССР. Ініцыятыва калектыва Гомельскага завода сельскагаспадарчых машын імя Л. М. Кагановіча, якія звярнуліся з пісьмом да ўсіх рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых прадпрыемстваў БССР аб арганізацыі дастойнай сустрэчы першамайскага свята і дня выбараў у вышэйшы дзяржаўны орган кіравання рэспублікі, аднадушна падхоплена і ўхвалена на заводах, фабрыках, у арцелях, на транспарце.

Спаборнічаючыя паміж сабой рад прадпрыемстваў з кожным днём дабіваюцца ўсё новых вытворчых поспехаў, сістэматычна перавыконваюць план, разгортваюць агітацыйна-масавую работу ў цэхах і на выбарчых участках, наладжваюць работу па інтэрнацыянальнаму выхаванню рабочых, па ўзорнай пастаноўцы абароннай справы і інш. Падобныя прыклады ёсць, як у прамысловасці, так і ў сельскай гаспадарцы. Тлумачэнне ім трэба шукаць у самой прыродзе соцыялістычнага ладу. Перамога соцыялізма ў нашай краіне, велізарнейшыя заваяванні нашага народа, замацаваныя Сталінскай Канстытуцыяй — у гэтым аснова растучага палітычнага і вытворчага ўздыму ў краіне.

Кожны працоўны ведае, якой была Беларусь у стары царскі час пры ўладзе памешчыкаў і капіталістаў. Яна была адсталай, жабрацкай, слабай і непісьменнай калоніяй царскага самадзяржаўя, дзе квітнелі страшэнная эксплаатацыя, рабства і бяспраўе.

Непазнавальнаю стала Беларусь за час совецкай улады. Пры брацкай дапамозе рускага народа, пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, Совецкая Беларусь стала магутнай індустрыяльна-калгаснай рэспублікай, дзе няма больш эксплаатацыі чалавека чалавекам, дзе ўсе багацці належаць народу; яна стала квітнеючым садам свабоднага совецкага заможнага народа. Магутнай, багатай і шчаслівай ідзе БССР да выбараў свайго вышэйшага органа дзяржаўнага кіравання.

Было-б недаравальнай памылкай лічыць, што ўзяты размах падрыхтоўчай работы да выбараў дастатковы. Гэта толькі пачатак развароту, які павінен быць ва многа разоў узмоцнен.

Велізарныя задачы стаяць перад профсаюзнымі арганізацыямі. Профсаюзы, разам з партыйнымі арганізацыямі і пад іх кіраўніцтвам, павінны забяспечыць узорную пастаноўку масава-растлумачальнай работы, павінны палітычна падрыхтаваць выбаршчыкаў.

Прайшоўшыя выбары ў Вярхоўны Совет СССР узбагацілі нас каласальным вопытам гэтай работы. Трэба ўжо зараз рушыць у ход увесь арсенал форм і сродкаў масавай работы з тым, каб ахапіць большэвіцкай агітацыяй літаральна ўсіх да аднаго выбаршчыкаў.

Сумесна з партыйнымі арганізацыямі трэба накіраваць правераных агітатараў у цэхі, у інтэрнаты, рабочыя пасёлкі, на выбарчыя ўчасткі. Гэтых агітатараў — партыйных і непартыйных большэвікоў — у нас многа. Яны сябе дастаткова праявілі ў мінулай выбарчай кампаніі. Апрача іх трэба вылучаць і новых, вырасшых таварышоў.

Трэба сказаць, што на сёнешні дзень і колькасны ахоп гурткамі, і якасць заняткаў у іх яшчэ нездавальняючыя. Гэта работа пастаўлена слаба на Бабруйскім лесакамбінаце і ў радзе іншых прадпрыемстваў. Задача профсаюзных арганізацый забяспечыць такі разварот масава-палітычнай работы, каб ахапіць ёю ўсіх выбаршчыкаў; падбіраць так агітатараў, каб забяспечыць высокі ўзровень агітацыі і прапаганды.

Профсаюзы маюць велізарную армію беспартыйнага актыва, да канца адданага справе партыі Леніна — Сталіна, які можа і павінен даць многа выдатных агітатараў і прапагандыстаў.

Не гледзячы на велізарны культурны рост рэспублікі, у асобных калектывах усё яшчэ ёсць адзіночкі непісьменныя. Арганізацыя работы па ліквідацыі непісьменнасці да дня выбараў — справа гонару профсаюзаў.

«Профсаюзы можна назваць пагалоўнай арганізацыяй пануючага ў нас рабочага класа. Яны з'яўляюцца школай комунізма. Яны вылучаюць з свайго асяроддзя лепшых людзей для кіруючай работы па ўсіх галінах кіраўніцтва. Яны ажыццяўляюць сувязь паміж перадавымі і адсталымі ў складзе рабочага класа. Яны злучаюць рабочыя масы з авангардам рабочага класа» (**І. Сталін**). Гэтыя словы правадыра падкрэсліваюць тыя велізарныя задачы, якія стаяць перад профсаюзамі ў справе ажыццяўлення кіруючай ролі рабочага класа ў выбарчай кампаніі, у справе яшчэ большага згуртавання беспартыйных вакол большэвіцкай партыі. Профсаюзы павінны дабіцца такога становішча, каб кожны член профсаюза добра ўсвоіў Канстытуцыю БССР і Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет рэспублікі, каб ён мог іх растлумачваць найшырэйшым масам неарганізаванага насельніцтва і сялянам у вёсцы.

Дапамога вёсцы ў правядзенні падрыхтоўкі да выбараў—безумоўны абавязак профсаюзаў.

Трэба, па прыкладу мінулай выбарчай кампаніі, паслаць у падшэфныя калгасы, у сельскія раёны лепшых агітатараў і прапагандыстаў. Яны павінны, побач з правядзеннем агітацыйна-масавай работы, дапамагчы на месцах у стварэнні сваіх уласных кадраў агітатараў. Рад профсаюзных арганізацый,—Гомсельмаш, Барысаўская запалкавая фабрыка імя Кірава і інш., — сістэматычна пасылаюць у падшэфныя сельсоветы і калгасы брыгады агітатараў. Аднак гэта — толькі пачатак работы. Профсаюзы павінны ва ўсёй поўнаце ажыццявіць вядучую ролю рабочага класа і дапамагчы партыйным арганізацыям ахапіць большэвіцкім уплывам усё сельскае насельніцтва.

Агітацыйна-масавая работа як на прадпрыемствах, так і на вёсцы павінна быць цесна ўвязана з выкананнем усіх гаспадарча-палітычных задач, выкананнем і перавыкананнем вытворчых планаў, паспяховым правядзеннем веснавой сяўбы, выкананнем абавязацельстваў перад дзяржавай і інш.

Растучы вытворчы ўздым профсаюзы павінны ўзначаліць, шырэй разгортваючы соцыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу першамайскага свята і дня выбараў у Вярхоўны Совет БССР.

Задачы перад профсаюзамі стаяць велізарныя. Справа гонару работнікаў профсаюзных арганізацый — поўнасцю іх выканаць.

На менскім агульнагарадскім злёце стаханаўцаў, прысвечаным падрыхтоўцы к Першаму мая і выбарам у Вярхоўны Совет БССР. НА ЗДЫМКУ: удзельнікі злёту слухаюць даклад старшыні Менскага гарадскога совета тав. Ванеева. У першым радзе сядзяць стахаваўцы дрэваапрацоўчага камбіната імя Молатава тт. Г. А. Якавенка і А. А. Есемчык.

Фото С. Грына.

УКЛЮЧАЕМСЯ Ў ПЕРАДМАЙСКАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА

СА ЗВАРОТУ АГУЛЬНАГАРАДСКОГА ЗЛЁТА СТАХАНАЎЦАЎ МЕНСКА ДА УСІХ РАБОЧЫХ, РАБОТНІЦ, ДА УСІХ ПРАЦОЎНЫХ Г. МЕНСКА

ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ!

Працоўныя БССР разам з усімі народамі нашай шчаслівай соцыялістычнай радзімы рыхтуюцца зараз, пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, да двух вялікіх радасных свят — да міжнароднага пролетарскага свята 1 Мая і да выбараў у Вярхоўныя Советы саюзных рэспублік.

Народы краіны Советаў у гэтыя вялікія радасныя дні будуць яшчэ раз дэманстраваць перад усім светам несакрушальны блок комуністаў і беспартыйных, маральна-палітычнае адзінства, беззаветную адданасць і любоў працоўных к партыі Леніна—Сталіна, к арганізатару вялікіх перамог соцыялізма — роднаму, любімаму нашаму правадыру і настаўніку таварышу Сталіну.

Рабочыя і работніцы перадавога завода горада Гомеля—Гомсельмаша імя Кагановіча, паказваючы ўзоры соцыялістычнай працы і вытворчых поспехаў, звярнуліся да ўсіх працоўных БССР з заклікам уключыцца ў соцыялістычнае спаборніцтва на дастойную сустрэчу 1 Мая і лепшую падрыхтоўку да выбараў у Вярхоўны Совет БССР.

Мы, стаханаўцы прадпрыемстваў сталіцы БССР, сабраўшыся на свой агульнагарадскі злёт, ад імя рабочых прадпрыемстваў Менска прымаем гэты заклік.

Перадавыя заводы і фабрыкі нашага горада здолелі замацаваць палітычны ўздым працоўных, дабіліся новых вытворчых поспехаў, выканаўшы паспяхова план 1 квартала 1938 года.

Аднак, мы не можам прайсці міма такога ганебнага з'явішча, калі ў нас, па гораду Менску, рад прадпрыемстваў пляцецца ў хвасце, не выканаў плана 1-га квартала. Нельга далей цярпець такое становішча, калі такія прадпрыемствы, як завод імя Мяснікова, шклозавод «Пролетарый», завод «Красная зара», люстэркавая фабрыка, фабрыка індывідуальных заказаў, скарняжная фабрыка «1 Мая», фармзавод і рад іншых, якія маюць усе ўмовы і ўсе магчымасці для выканання вытворчай праграмы, па прычыне самасупакоенасці і благадушша іх кіраўнікоў зрываюць выкананне плана.

Мы звяртаемся да рабочых, служачых, інжынерна-тэхнічных работнікаў гэтых і іншых адстаючых прадпрыемстваў з гарачым заклікам ліквідаваць да 1 Мая сваё адставанне, паставіць на ногі ўвесь калектыў, каб да 1 Мая і да выбараў у Вярхоўны Совет БССР мы змаглі заявіць нашай комуністычнай партыі, нашаму любімаму правадыру таварышу Сталіну, нашаму дарагому дэпутату таварышу Варашылаву, што сталіца БССР—горад Менск — ішоў і ідзе ў перадавых шарэнгах барацьбітоў за соцыялізм, быў і з'яўляецца несакрушальнай крэпасцю абароны нашай соцыялістычнай радзімы.

Мы заклікаем усіх працоўных горада Менска шырэй разгарнуць падрыхтоўку да выбараў у Вярхоўны Совет БССР, скарыстоўваючы каштоўны вопыт, накоплены ў перыяд выбараў у Вярхоўны Совет СССР, з тым, каб правесці прадстаячую выбарчую кампанію яшчэ лепш, яшчэ арганізаваней.

Мы шлем сваё гарачае большэвіцкае прывітанне і ўдзячнасць нашым слаўным чэкістам і іх баявому кіраўніку, сталінскаму наркому таварышу Ежову за тое, што яны паспяхова ачышчаюць нашу свяшчэнную совецкую зямлю ад варожай погані.

Мы абавязваемся яшчэ вышэй падняць сваю рэволюцыйную пільнасць, усямерна дапамагаць нашым слаўным чэкістам, нашым доблесным пагранічнікам ахоўваць совецкія рубяжы так, каб ні адзін шпіён, дыверсант і шкоднік не прабраўся да нас, у Совецкую Беларусь.

Давайце-ж, таварышы, яшчэ шырэй разгорнем соцыялістычнае спаборніцтва, давайце адкажам на сталінскія клопаты аб нашым шчаслівым жыцці стаханаўскай працай, якая азначае далейшае ўмацаванне моцы і магутнасці нашай радзімы, умацаванне яе абароназдольнасці, стварэнне ўмоў для больш заможнага і культурнага жыцця ўсіх працоўных.

Давайце-ж, таварышы, шырэй разгорнем перадмайскае соцыялістычнае спаборніцтва, арганізуем новы ўздым стаханаўскага руху, вывядзем да міжнароднага пролетарскага свята 1 Мая прамысловасць горада Менска ў перадавыя шарэнгі соцыялістычнай індустрыі Совецкага Саюза.

Дапаможам калгасам і соўгасам Менскай вобласці ўзорна правесці веснавую сяўбу, па-сталінску змагацца за высокі ўраджай.

Няхай жыве наша любімая радзіма — СССР!

Няхай жыве вялікі стаханаўскі рух і нашы слаўныя стаханаўцы — сталінскія вучні!

Няхай жыве вялікая партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве вялікі правадыр комунізма, наш родны таварыш Сталін!

ДЭКАДА АЗЕРБАЙДЖАНСКАГА МАСТАЦТВА Ў МАСКВЕ

ВЕЛІЗАРНЫ ПОСПЕХ ОПЕРЫ „КЁР-ОГЛЫ"

На заключным спектаклі тэатра імя М. Ф. Ахундава прысутнічалі таварышы І. В. СТАЛІН, В. М. МОЛАТАЎ, К. Е. ВАРАШЫЛАЎ, В. Я. ЧУБАР, А. І. МІКАЯН, Н. І. ЕЖОЎ, М. Д. БАГІРАЎ.

Опера народнага артыста АзССР Узеіра Гаджыбекава «Кёр-Оглы», якой адкрылася дэкада азербайджанскага мастацтва ў Маскве, была паказана 14 красавіка ў трэці раз. Гэта быў заключны спектакль Азербайджанскага дзяржаўнага тэатра оперы і балета імя М. Ф. Ахундава. Ён ішоў на сцэне Дзяржаўнага ордэна Леніна акадэмічнага Вялікага тэатра СССР.

Кампазітарскае майстэрства Узеіра Гаджыбекава зноў сустрэла гарачы прыём. Як толькі аркестр пад кіраўніцтвам дырыжора Ашрафа Гасанава закончыў увертуру, у зале раздаліся шумныя апладысменты.

З неаслабным інтарэсам сачылі прысутныя за развіццём дзеі оперы, пабудаванай на падставе старажытнага сказання аб слаўным героі Кёр-Оглы, якога народ надзяліў выдатнымі якасцямі — сілай, смеласцю, знаходлівасцю, мужнасцю.

Галоўныя партыі ў гэты дзень выконвалі заслужаны артыст АзССР Бюль-Бюль (Кёр-Оглы), салістка Кнарык Грыгор'ян (Нігар, узлюбленая Кёр-Оглы), заслужаны артыст АзССР М. Т. Багіраў (Гасан) і інш.

Вялікае ўражанне пакінулі вельмі добра пастаўленыя масавыя сцэны. Стройна, зладжана гучэлі хоры, якія адрозніваюцца высокай музыкальнай культурай. Шумнымі апладысментамі суправаджаліся азербайджанскія народныя танцы. Узоры выдатнага майстэрства, як і ў папярэдніх спектаклях, прадэманстравала салістка балета Гамер Алмаз-Задэ. Народна-гераічная опера «Кёр-Оглы» мела велізарны поспех. На спектаклі прысутнічалі таварышы І. В. Сталін, В. М. Молатаў, К. Е. Варашылаў, В. Я. Чубар, А. І. Мікаян, Н. І. Ежоў, М. Д. Багіраў.

Па сканчэнні оперы гледачы наладзілі ўдзельнікам спектакля гарачую авацыю.

НА СПЕКТАКЛІ „ШАХ-СЕНЕМ" ПРЫСУТНІЧАЛІ ТАВАРЫШЫ І. В. СТАЛІН, В. М. МОЛАТАЎ, К. Е. ВАРАШЫЛАЎ, М. І. КАЛІНІН, А. А. АНДРЭЕЎ, А. І. УГАРАЎ, М. Д. БАГІРАЎ

13 красавіка ў Вялікім тэатры ў трэці раз была паказана опера кампазітара Р. М. Гліера «Шах-Сенем». Асноўныя ролі выконвалі: народная артыстка АзССР Шаўкет Мамедава, заслужаны артыст АзССР М. Т. Багіраў, артыст Якуб Рызаеў.

На спектаклі прысутнічалі таварышы І. В. Сталін, В. М. Молатаў, К. Е. Варашылаў, М. І. Калінін, А. А. Андрэеў, А. І. Угараў, М. Д. Багіраў.

ВЫДАТНЫЯ ПОСПЕХІ БРЫГАДЫ СЦЯПАНА ТУФАРА

Брыгада знатнага сплаўшчыка БССР Сцяпана Туфара (Полацкі леспрамгас) з пачатку сплаву звярнулася да ўсіх сплаўшчыкаў з заклікам арганізаваць соцыялістычнае спаборніцтва, разгарнуць стаханаўскі рух і забяспечыць датэрміновае выкананне плана сплаву.

Узорна падрыхтаваўшыся да навігацыі, туфарцы ўжо з першых дзён сплаву паказваюць узоры стаханаўскай работы. Першым рэйсам брыгада 11 красавіка даставіла да канечных пунктаў 2.300 кубаметраў драўніны, пры плане 1.500 кбм. Рэйс быў праведзен за 7 дзён замест 15 дзён. Лес быў пушчан молем, што значна скараціла патрэбнасць у рабочай сіле, знізіла накладныя выдаткі. Зараз брыгада завяршае другі рэйс, якім будзе дастаўлена 2.000 кубаметраў (заданне — 1.600).

Туфарцы абавязаліся выканаць сваё заданне на месяц раней тэрміна і сплавіць 27.000 кубаметраў драўніны без адзінай аварыі.

Па метаду Сцяпана Туфара па-стаханаўску працуюць брыгады Полацкага леспрамгаса тт. Пугача, Кутузава, Глазкіна і інш.

МАНІФЕСТ КАМІТЭТА НАРОДНАГА ФРОНТА ІСПАНІІ

БАРСЕЛОНА, 13 красавіка. (БЕЛТА). Нацыянальны камітэт народнага фронта Іспаніі за подпісамі прадстаўнікоў усіх партый і арганізацый, уваходзячых у народны фронт, звярнуўся з маніфестам да ўсіх антыфашыстаў Іспаніі. Камітэт заяўляе ў маніфесце аб сваёй гарачай падтрымцы новага ўрада рэспублікі, які з'яўляецца ўрадам народнага яднання і выкарыстання ўсіх рэсурсаў для перамогі над фашыстамі.

«Народны фронт, — гаворыцца ў маніфесце, — вітае добраахвотную мабілізацыю мас і заклікае антыфашысцкія арганізацыі адправіць на фронт усіх мужчын, здольных насіць зброю. Народны фронт падтрымае ўсе мерапрыемствы ўрада па стварэнню рэзерваў шляхам абвяшчэння дадатковых прызываў на ваенную службу».

ПІСЬМО РОМЭН РАЛАНА

ПАРЫЖ, 14 красавіка. (БЕЛТА). «Юманітэ» публікуе пісьмо вялікага французскага пісьменніка Ромэн Ралана міжнароднаму камітэту барацьбы з фашызмам і вайной, у звязку з сёмай гадавінай Іспанскай рэспублікі. Ён напамінае, што быў другам рэспубліканскай Іспаніі з часу яе нараджэння і што апошнія годы пакут і гераізма іспанскага народа толькі павялічылі гэту любоў.

«Іспанская рэспубліка, — гаворыць Ралан, — сваёй кроўю напісала самыя слаўныя старонкі гісторыі Іспаніі і свабоды. Яна дае неўвядальны прыклад усім народам свету, якія змагаюцца за сваю незалежнасць. У той-жа час гэты прыклад з'яўляецца хвалюючым папрокам уніжаным дэмакратыям, якія адмаўляюцца дапамагчы змагаючайся Іспаніі. Вечная ганьба італа-германскім фашыстам — катам! Як-бы ні было цяжка сучаснае, я ўпэўнен у будучым. Як-бы ні стараліся ўсе адскія сілы прыгнечання задушыць Іспанію, на іспанскай зямлі збіраецца нястрымная энергія паўстання і помсты. Яна сакрушыць варвараў».

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (АРАГОНСКІ) ФРОНТ

Агенцтва Гавас паведамляе падрабязнасці апошніх баёў на ўсходнім фронце. Найбольш значныя аперацыі былі разгорнуты рэспубліканскімі войскамі ў сектары Фрага, на паўднёвы захад ад Лерыды. Жорсткія сражэнні, як паведамлялася, скончыліся адыходам мяцежнікаў на правы бераг ракі Сегрэ. Рэспубліканцы, прадпрыняўшы атаку, прымусілі мараканскія часці пад камандаваннем генерала Ягуэ адступіць да вёскі Гранха дэ Эскарпе. Прадаўжаючы наступленне, рэспубліканцы неўзабаве дасягнулі першых дамоў вёскі, на вуліцах якой прадаўжаўся бой. Да вечара вёска была занята рэспубліканцамі, а мяцежнікі вымушаны былі адыйсці за раку Сегрэ. Вёска Гранха дэ Эскарпе размешчана прыблізна ў 14 кіламетрах на поўдзень ад Фрага. Рэспубліканцы пагражаюць парваць сувязь паміж войскамі мяцежнікаў, апэрыруючых на поўнач і поўдзень ад ракі Эбро.

У раёне Балагер, у трыкутніку, ствараемым дарогамі на Балагер—Лерыда і Балагер—Вільягрaсса, адбыліся моцныя баі. Рэспубліканцы акружылі вёску Вальфахона ў пяці кіламетрах на поўдзень ад Балагера.

У сектары на поўдзень ад ракі Эбро, у раёне Тартосы, адбіты жорсткія атакі італьянскіх часцей.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

У сектары Пуэнтэ дэль Арсобіспо (Эстрамадура) рэспубліканцы, адбіўшы ярасныя контратакі мяцежнікаў, у напрамку вёскі Караскалехос аднавілі прасоўванне ў раёне вёскі Аліа, у падножжа Сіера дэ Гвадалупе і выбілі мяцежнікаў з пазіцый на ўзвышшах паміж Ла Галера і Алія.

У сектары Пеньяроя (у правінцыі Кардовы) мяцежнікі двойчы беспаспяхова атакавалі рэспубліканцаў.

ФРАНЦУЗСКІ СЕНАТ ПРЫНЯЎ ФІНАНСАВЫ ЗАКОНАПРАЕКТ УРАДА

ПАРЫЖ, 13 красавіка. (БЕЛТА). Сенат большасцю ў 288 галасоў супроць аднаго прыняў фінансавы законапраект урада.

ІТАЛЬЯНСКІ ДРУК АБ НОВЫМ ФРАНЦУЗСКІМ УРАДЗЕ

РЫМ, 13 красавіка. (БЕЛТА). Усе італьянскія газеты з задавальненнем каментыруюць утварэнне ў Францыі кабінета Далад'е. Па словах «Джорнале д' Італія», «ні Далад'е ні Бонэ ніколі не ўтойвалі свайго пераканання ў жыццёвай неабходнасці для Францыі ўстанавіць прызныя адносіны з Італіяй». Тая-ж газета заяўляе, што назначэнне новага французскага пасла адбудзецца ў бліжэйшыя дні з такім разлікам, каб ён мог прыбыць у Рым да прыезда Гітлера.

У такім-жа духу выказваюцца і іншыя газеты.

Гітлераўскі тэрор у Аўстрыі

ПРАГА, 13 красавіка. (БЕЛТА). Газета «Прагер прэсе» паведамляе аб далейшым узмацненні тэрора ў акупіраванай германскім фашызмам Аўстрыі. Адразу пасля «плебісцыта» ў Вене была арыштавана вялікая колькасць асоб, не меўшых да гэтага часу ніякіх адносін да палітычнага жыцця. Матывы арышту — «парушэнне распараджэнняў германскага ўрада аб падатках». Пасаджана ў турму некалькі дзесяткаў рабочых.

Атрыманы весткі аб тым, што ў Вене ў турме «пакончыў самагубствам» генерал Цэнер, які з'яўляўся статс-сакратаром ваеннага міністэрства аўстрыйскага ўрада.

***

ПАРЫЖ, 14 красавіка. (БЕЛТА). Як паведамляе газета «Эвр», кіраўнік гітлераўцаў у Аўстрыі Бюркель па загаду Гітлера прадставіў яму даклад аб ходзе «гітлерызацыі» Аўстрыі. Гэты даклад выклікаў крайняе нездавальненне Гітлера. Па вылічэннях Бюркеля 60 проц. насельніцтва Аўстрыі адносіцца варожа да Гітлера і гітлераўскага рэжыма. Бюркель раіць стварыць у Аўстрыі працоўныя лагеры, каб прапусціць праз іх аўстрыйскую моладзь, ізаляваўшы яе такім чынам ад «шкоднага ўплыву», і звольніць кваліфікаваных рабочых з заводаў, бо яны супроць гітлераўскага рэжыма.

Указваючы далей, што аўстрыйская армія варожа адносіцца да гітлераўскага рэжыма, Бюркель раіць накіраваць у Германію аўстрыйскіх афіцэраў і ўнтэр-афіцэраў, каб апошнія прайшлі «стажыроўку» ў германскіх часцях, замяніўшы іх у аўстрыйскай арміі германскімі афіцэрскімі кадрамі.

Каб зламіць аўстрыйскае супраціўленне, Бюркель у якасці першага крока раіць падвоіць кадры Гестапо ў Аўстрыі.

150 ТЫСЯЧ РАБОЧЫХ БАСТУЮЦЬ У ПАРЫЖЫ

ПАРЫЖ, 13 красавіка. (БЕЛТА). Пасля рашэння арбітра — прадстаўніка міністэрства абароны — аб павелічэнні заработнай платы рабочых на 7 проц. і ўстанаўленні 45-гадзіннага рабочага тыдня, закончылася забастоўка на нацыяналізаваных авіяцыйных заводах.

Што датычыць авіяцыйных заводаў, належачых прыватным асобам, то пытанне аб іх будзе абмеркавана ўрадам асобна.

Забастоўка на іншых машынабудаўнічых прадпрыемствах Парыжскага раёна пашыраецца. Агульная колькасць бастуючых дасягае 150 тысяч чалавек. У апошнія дні да забастоўкі пачалі далучацца таксама рабочыя дробных і сярэдніх прадпрыемстваў.

РАБОЧЫЯ ПОЛЬШЧЫ РЫХТУЮЦЦА ДА 1 МАЯ

ВАРШАВА, 13 красавіка. (БЕЛТА). Цэнтральны камітэт аб'яднання класавых профсаюзаў Польшчы разгарнуў вялікую работу па падрыхтоўцы да правядзення ў Варшаве і ў іншых польскіх гарадах першамайскіх дэманстрацый. Згодна рашэння Цэнтральнага камітэта, першамайскія дэманстрацыі павінны быць праведзены пад лозунгамі ўзмацнення барацьбы з фашызмам і з фашысцкімі падпальшчыкамі вайны; салідарнасці з іспанскім народам; патрабавання ўстанаўлення ў Польшчы дэмакратычнага ладу, роспуску цяперашніх сейма і сената, увядзення 40-гадзіннага рабочага тыдня, арганізацыі буйных грамадскіх работ і т. д.

АГУЛЬНАГАРАДСКІ ЗЛЁТ СТАХАНАЎЦАЎ ДЗЯРЖАЎНАГА ГАНДЛЮ

16 красавіка, у 7 гадзін вечара, у клубе работнікаў дзяржаўнага гандлю адбудзецца агульна-гарадскі злёт стаханаўцаў дзяржаўнага гандлю, прысвечаны падрыхтоўцы к міжнароднаму пролетарскаму святу Першае мая і к выбарам у Вярхоўны Совет БССР.

Уваход па запрашальных білетах.

Менскі гарком КП(б)Б

БРК саюза работнікаў дзяржгандлю

Наркамгандлю БССР

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ПЫТАННЯМІ ВЫТВОРЧАСЦІ НЕ ЗАЙМАЛІСЯ

(Партарганізацыя гомельскага станкабудаўнічага завода «Пралетарый» імя Кірава).

Тры дні (11—13 красавіка) праходзіў справаздачна-выбарчы сход партарганізацыі станкабудаўнічага завода «Пралетарый» імя Кірава. Сход пачаўся арганізавана і дзелавіта. У зале клуба, дзе адбываўся сход, развешаны лозунгі з вытрымкамі з пастановы ЦК ВКП(б) аб выбарах. Расстаўлены сталы, нарыхтавана папера, алоўкі, графіны з вадой. Да дня адкрыцця сходу вышаў нумар заводскай шматтыражкі з разгорнутым паказам работы партарганізацыі за год. Сход пачаўся акуратна, у вызначаны час, пры стопрацантнай яўцы комуністаў.

У справаздачы сакратара парткома тав. Фердмана адчувалася, што ён ня дрэнна ведае становішча партарганізацыі. Ён расказаў падрабязна аб рабоце школ, гурткоў агітатараў, прывёў рад прыкладаў добрай і дрэннай работы асобных комуністаў, хто, дзе і як вучыцца, падкрэсліў слабы рост партыйнай арганізацыі. Але дакладчык абышоў маўчаннем пытанне... аб рабоце завода.

А тут ёсць аб чым пагаварыць. План першага квартала заводам выканан толькі на 73 проц. Процант браку надзвычай высокі, у асобныя дні ліцейны цэх выпускае суцэльны брак, на заводзе часта бываюць аварыі, многа вытворчых непаладкаў. Аб усім гэтым дакладчык не гаварыў, і гэта не выпадкова.

Як высветлілася з выступленняў комуністаў, партком работай завода не займаўся. Пытанні вытворчасці не абмяркоўваліся ні на пасяджэннях парткома, ні на партыйных сходах. А калі комуніст прыходзіў да сакратара парткома заяўляць аб тых ці іншых непаладках у рабоце асобных цэхаў, тав. Фердман адпраўляў яго да дырэктара, не жадаючы ўмешвацца ў пытанні вытворчасці. Аб гэтым гаварылі большасць выступаўшых у спрэчках.

— Пытаннямі работы завода, ліквідацыяй вынікаў шкодніцтва, выкананнем вытворчых заданняў наш партком не займаўся, — гаворыць тав. Двоскін.— Партком не спалучаў партыйна-палітычную работу з гаспадарчымі задачамі. Нарада актыва пры дырэктары завода ператварылася ў пустую гаварыльню. Калі на гэтай нарадзе стаханаўцы ўзнімалі вострыя пытанні недахопаў арганізацыі вытворчасці і барацьбы з бракам, пытанні змазваліся.

Комуністы тт. Коўфман, Рахліна і іншыя гаварылі аб надзвычай слабай вытворча-масавай рабоце на заводзе. Вытворчыя нарады не праводзяцца. Фабком больш года не адчытваўся перад рабочымі, яго работа не падвяргаецца крытыцы. На заводзе зусім недастатковая колькасць стаханаўцаў, прычым процант стаханаўцаў за мінулы год нават знізіўся. Завод павінен асвоіць у гэтым годзе два новыя складаныя варштаты, але да гэтай работы на заводзе яшчэ не прыступілі.

Выступіўшы ў спрэчках дырэктар завода тав. Шапараў замест таго, каб ускрыць прычыны і мабілізаваць партыйную арганізацыю на ліквідацыю прарыва, імкнуўся ўсю віну зваліць на трэст.

Рэзка крытыкавалі партком і за слабую работу з рэзервам. Пры наяўнасці тысячнага калектыва рабочых, комсамольскай арганізацыі ў 130 чалавек партыйная арганізацыя завода вельмі слаба расце. З моманту аднаўлення прыёму ў партыю, партарганізацыя прыняла ў кандыдаты ўсяго 4 чалавекі. На працягу двух год не расце і група спачуваючых.

Партарганізацыя налічвае значную колькасць кандыдатаў з кандыдацкім стажам у 8—6 год. Але ў выніку валакіты з афармленнем дакументаў многія з іх (Кажэмякін, Сухавержын і інш.) да гэтага часу не могуць быць пераведзены ў члены партыі. Вельмі слаба пастаўлена выхаваўчая работа ў комсамольскай арганізацыі, звыш 30 проц. комсамольцаў нідзе не вучыцца.

Заводскі калектыў вылучыў на кіруючую партыйную і гаспадарчую работу звыш 25 чалавек. Але аб іх забыліся, ніякай дапамогі вылучэнцам не аказваецца. На сходзе аб гэтым гаварыў нядаўна вылучаны старшынёй фабкома тав. Адамовіч.

Партыйны сход прызнаў работу парткома нездавальняючай.

БЕЗ САМАКРЫТЫКІ

(Партарганізацыя завода імя Варашылава, Менск).

Тон выступленням па справаздачнаму дакладу парткома завода імя Варашылава задаў яго сакратар т. Раксін. Падрабязна і, трэба аддаць справядлівасць, самакрытычна расказаўшы аб сур'ёзных промахах і памылках у рабоце парткома, ён абышоў самае істотнае ў справаздачы—глыбокі партыйны аналіз прычын запушчанасці партыйнай работы, прычын таго, чаму партыйная арганізацыя завода не сумела своечасова ўскрыць і выкрыць подлую правакатарскую работу ворагаў, якія арудвалі на заводзе.

Даклад тав. Раксіна, пазбаўлены палітычнай астрыні па канкрэтных, сур'ёзнейшых промахах партыйнай арганізацыі, не быў тым вагаром, які дапамог-бы ўзняць творчую актыўнасць комуністаў, даць палітычна вострую накіраванасць крытыцы і самакрытыцы. І гэта не магло не сказацца на выступленнях комуністаў. 10 таварышаў выступілі ў першы дзень схода і ніхто з іх не паправіў памылкі сакратара, не ўскрыў прычын прытуплення боездольнасці партыйнай арганізацыі завода на важнейшых, рашаючых участках.

На рэдкасць бяззуба, па-дзяляцку, без цені самакрытыкі выступалі комуністы Даніловіч, Лапін, Глайхенгауз, ды і іншыя таварышы. Не было гэтай крытыкі і палітычнай завостранасці і ў выступленнях члена парткома тав. Ермалкевіча. Тав. Ермалкевіч большую палову свайго выступлення прысвяціў таму, што рабілі ў партарганізацыі ворагі — з такім вывадам: вось у якіх умовах працаваў партком! Каму патрэбен гэты прыём? Ва ўсякім выпадку не партыйнай арганізацыі, якая ўправе была чакаць ад тав. Ермалкевіча вострай большэвіцкай крытыкі памылак парткома, суровай ацэнкі асабістых промахаў у рабоце.

Заслугоўвае здзіўлення выступленне дырэктара завода тав. Лісоўскага. Ён яўна памылкова арыентаваў арганізацыю, супакоіўшы яе запэўненнямі аб тым, што завод пачынае працаваць па-сапраўднаму. Колькі-небудзь сур'ёзных довадаў, пацвярджаючых гэты вывад дырэктара завода, няма. Поспехі завода ў сакавіку і пачатку красавіка не так ужо вялікі, каб спяваць хвалебныя гімны.

Бясспрэчна, становішча на заводзе палепшылася. Бясспрэчна, партарганізацыя пачала працаваць лепш. Аднак усё гэта не дае права супакойвацца нават на адну хвіліну, тым больш, што ўсіх вывадаў з факта буйных палітычных промахаў партарганізацыя яшчэ не зрабіла.

Першы дзень справаздачна-выбарчага схода комуністаў завода прайшоў на нізкім ідэйным узроўні. Таварышы, выступаўшыя ў спрэчках, не разгарнулі сапраўднай, большэвіцка страснай самакрытыкі, не гледзячы на асобы.

Сталінскі райком КП(б)Б павінен дапамагчы комуністам завода, і пры тым неадкладна, загаварыць ва ўвесь голас, узняць большэвіцкую самакрытыку на вышыню, якой патрабуе Цэнтральны Камітэт нашай партыі, рашуча і да канца ўскрыць памылкі і промахі ў рабоце партыйнай арганізацыі.

П. ТУРСКІ.

НАРАДЫ РЭДАКТАРОЎ РАЁННЫХ ГАЗЕТ

Учора ў Менску пры Комуністычным інстытуце журналістыкі імя Кірава адбылася абласная нарада рэдактароў раённых газет.

Нарада абмяркоўвала пытанні падрыхтоўкі да выбараў у Вярхоўны Совет БССР і асвятленне партыйнага жыцця газетамі.

Нарада была вельмі дрэнна падрыхтавана. Яна пачалася на 2 гадзіны пазней вызначанага часу.

У нарадзе прымаў удзел сакратар Аргбюро ЦК КП(б)Б па Менскай вобласці тав. Матвееў.

***

Па гэтых-жа пытаннях адбылася 13 красавіка нарада рэдактароў раённых газет Магілеўскай вобласці. У нарадзе прымаў удзел загадчык аддзелам друку і выдавецтваў ЦК КП(б)Б т. Малін.

ВЫБАРЫ СУСТРАКАЕМ ПАДРЫХТАВАНЫМІ

Не адкладаючы ні на адзін дзень, пасля апублікавання рашэння ЦК ВКП(б) аб выбарах кіруючых партыйных органаў, у старадарожскай партыйнай арганізацыі разгарнулася работа па давядзенню гэтага рашэння да кожнага комуніста. Работа праводзіцца пад знакам далейшага разгортвання большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі, яшчэ большага ўздыму палітычнай актыўнасці партыйных мас з тым, каб забяспечыць поўнае выкананне патрабаванняў ЦК ВКП(б) аб тым, што:

«Выбары кіруючых партыйных органаў павінны быць праведзены пад знакам далейшага ўсямернага ўздыму партыйна-палітычнай работы, умацавання сувязі партарганізацый з масамі і паспяховага выканання палітычных і гаспадарчых задач, стаячых перад партыйнымі арганізацыямі».

Рашэнне ЦК ВКП(б) было абмеркавана на агульных сходах комуністаў пярвічных партыйных арганізацый і на агульнараённым партыйным сходзе. Выпрацаван канкрэтны план правядзення выбараў, у дапамогу пярвічным арганізацыям па падрыхтоўцы правядзення выбараў прымацаван партыйны актыў.

Выбары кіруючых партыйных органаў пачынаем з 16 красавіка гэтага года.

З чым прыходзіць партыйная арганізацыя да выбараў кіруючых партыйных органаў?

Галоўная ўвага партарганізацыі ў сваёй практычнай рабоце была звернута на выхаванне партыйных кадраў. Адной з сур'ёзных школ выхавання комуністаў з'яўляюцца агульныя раённыя сходы, якія мы склікаем не радзей аднаго разу ў месяц. На іх абмяркоўваюцца важнейшыя рашэнні партыі і ўрада, пытанні міжнароднага становішча і т. д.

Так, у сакавіку месяцы быў праведзен сход райпартактыва па пытанню аб рашэннях сакавіцкага Пленума ЦК КП(б)Б. Актыў з усёй большэвіцкай праматой ускрыў прычыны ганебнага адставання раёна ў выкананні гаспадарча-палітычных задач. Было ўскрыта, што некаторыя комуністы з партыйнага актыва агітацыйна-масавую работу не ўвязвалі з большэвіцкай мабілізацыяй мас працоўных на своечасовае выкананне сваіх абавязацельстваў перад дзяржавай. Такія сходы былі праведзены і ў пярвічных партарганізацыях раёна.

У апошні час да кіраўніцтва на розныя ўчасткі работы прышлі новыя людзі, якія ў часе выбараў у Вярхоўны Совет СССР паказалі сябе, як здольныя арганізатары і агітатары, на справе паказаўшыя сваю адданасць партыі Леніна — Сталіна.

34 таварышы вылучаны на адказную раённую партыйную, савецкую і гаспадарчую работу. Сярод іх — тав. Мельнік, які працаваў старшынёй сельсовета, зараз вылучан райупаўнаркамзагам, тав. Генкін — раней быў настаўнікам—зараз працуе загадчыкам райана, два таварышы вылучаны на работу старшынь сельсоветаў, радавыя калгаснікі — вылучаны на кіруючую работу.

Райком партыі раз у месяц рэгулярна склікае нарады вылучэнцаў. На гэтых нарадах таварышы абменьваюцца вопытам сваёй работы. Такіх нарад праведзена ўжо 3.

Пасля рашэння студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) райкомам партыі разгледжана 18 апеляцый. У часе разгляду апеляцый ускрыта, што ў радзе выпадкаў пры выключэннях падыходзілі фармальна, не правяралі кампраметуючыя матэрыялы, якія паступалі на таго ці іншага комуніста.

Так, па паклёпніцкіх матэрыялах былога райупаўнаркамзага Амосава быў выключан з партыі чэсны комуніст тав. Лабзо. Па хлуслівому даносу былога дырэктара соўгаса быў выключан з партыі тав. Дзяніскевіч. Тады-ж, у часе праверкі партыйных дакументаў, былі выключаны з партыі тт. Пархімовіч, Адоцік і інш.

У выкананне рашэння ЦК ВКП(б) партыйная арганізацыя вялікую работу праводзіць па ўмацаванню сувязі з масамі і папаўненню сваіх радоў за лік лепшых людзей, якія на справе паказалі сваю адданасць партыі Леніна—Сталіна.

Значная ўвага аддаецца справе выхавання спачуваючых. У нас у групах спачуваючых налічваецца 68 чалавек. Усе спачуваючыя ўцягнуты ў актыўную партыйную і грамадскую работу, вучацца ў палітшколах. Аднак у рабоце са спачуваючымі ёсць многа недахопаў. У пярвічных партыйных арганізацыях прамысловых арцелей (парторг тав. Аляксандраў), райспажыўсаюза (парторг тав. Фрэнкель) і ў іншых адпаведнай работы са спачуваючымі не праводзяць.

У цэнтры ўвагі ўсёй партарганізацыі знаходзіцца пытанне марксісцка-ленінскага выхавання комуністаў. Усе члены і кандыдаты партыі вучацца ў партыйных школах.

Апрача гэтага ў нас ёсць 14 комуністаў малапісьменных, для якіх арганізавана і працуе рэгулярна школа па ліквідацыі малапісьменнасці.

У падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Совет БССР партарганізацыя скарыстоўвае ўвесь багацейшы вопыт, які мы атрымалі ў часе падрыхтоўкі і правядзення выбараў у Вярхоўны Совет СССР. У раёне арганізаваны і працуюць 286 гурткоў па вывучэнню Канстытуцыі і «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР». Праводзяцца гутаркі на міжнародныя тэмы. Гурткамі ахоплена 6.000 чалавек. Агітатарамі працуюць амаль усе комуністы, значная частка комсамольцаў і беспартыйныя актывісты.

Трэба спадзявацца, што выбары кіруючых партыйных органаў у раёне будуць праведзены на высокім ідэйна-палітычным узроўні, пад знакам далейшага ўмацавання ўнутрыпартыйнай і палітвыхаваўчай работы.

Т. Н. ПРАСМЫЦКІ,
сакратар Старадарожскага РК КП(б)Б.

СХОД ПРАЙШОЎ АРГАНІЗАВАНА

(Свіслацкая сельская пярвічная парт арганізацыя, Асіповіцкага раёна)

На свой справаздачна-выбарчы сход, які адбыўся 13 красавіка, комуністы свіслацкай пярвічнай сельскай партарганізацыі, прышлі ў вызначаны час.

Сход прайшоў актыўна, падзелавому. У спрэчках выступілі ўсе члены і кандыдаты партыі. Выступаючыя таварышы жорстка крытыкавалі работу парторга, паасобных таварышаў, а таксама райком партыі. Ускрываючы недахопы, яны тут-жа ўносілі канкрэтныя прапановы для далейшага паляпшэння работы партарганізацыі.

За справаздачны перыяд у партарганізацыі не было росту партыі.

Працавала партыйная арганізацыя бясапланава, адсутнічаў кантроль у выкананні партыйных даручэнняў асобнымі комуністамі. Да парушаючых партыйную дысцыпліну не прымалі адпаведных мер. Партарганізацыя дрэнна змагалася за выкананне пастаўленых перад ёю задач, звальвала гэту работу на сельсовет. Гэта прывяло да таго, што сельсовет адстае па раду важнейшых гаспадарча-палітычных задач.

Аб недахопах работы палітшкол, дрэннай рабоце Дома культуры, насценгазет гаварылі тт. Віннік, Макстуеў, Самсонік і Падрабінак.

Сход партарганізацыі прызнаў работу парторга нездавальняючай.

Да выбараў кіраўніцтва партарганізацыі сход падышоў сур'ёзна. Выбраны закрытым (тайным) галасаваннем парторг — актыўны, аўтарытэтны комуніст тав. Ліпскі, намеснікамі — старшыня калгаса, комуніст тав. Самсонік і старшыня сельсовета тав. Фурс.

П. В. ТРАЦЭЎСКІ.
Асіпавічы. (Наш. кар.).

На справаздачна-выбарчым сходзе партарганізацыі Менскага станкабудаўнічага завода імя Варашылава. Фото С. Грына.

ГЕРАІЧНАЯ БАРАЦЬБА ІСПАНСКАГА НАРОДА

Выключна цяжкія дні прыходзіцца перажываць гераічнаму іспанскаму народу. Армія мяцежнікаў і інтэрвентаў пагражае выйсці да Міжземнага мора, перарваць зносіны паміж Валенсіяй і Барселонай, адрэзаць Каталонію ад Леванта і прымусіць рэспубліку змагацца на двух ізаляваных франтах.

На ўсёй адлегласці ўсходняга (арагонскага) фронта ідуць напружаныя баі, якія па сваіх маштабах перавышаюць аперацыі за ўвесь час вайны.

Германа-італьянскія інтэрвенты, карыстаючыся палітыкай патурання з боку Англіі і Францыі, да надзвычайных размераў узмацнілі падвоз войск і сродкаў ваеннай тэхнікі. Інтэрвенты імкнуцца як можна хутчэй скончыць вайну, паставіць іспанскі народ на калены, прымусіць яго здацца на міласць пераможцы.

Асноўнымі сіламі мяцежнікаў і інтэрвентаў на ўсходнім фронце з'яўляюцца войскі фашысцкіх дзяржаў — Германіі і Італіі — і корпус маракканскіх наёмнікаў. Інтэрвенты і корпус «Марока» дзейнічаюць на асноўных напрамках, часці іспанскіх мяцежнікаў, у прыватнасці дывізіі «Наваро», на другарадных участках. Паводле даных друку, на фронце сканцэнтравана да 300 тысяч мяцежнікаў і інтэрвентаў, да 200 танкаў, каля 500 самалётаў і звыш 2.000 гармат розных калібраў.

У наступленні фашысцкіх сіл асаблівую ролю адыгрывае авіяцыя. Сотні самалётаў бамбардыруюць пазіцыі рэспубліканскіх войск, знішчаюць камунікацыі, нападаюць на гарады, ператвараюць насельныя пункты ў руіны. Толькі перавага ў ваеннай тэхніцы і боепрыпасах, толькі надзвычайная насычанасць фашысцкіх войск магутнай тэхнікай забяспечылі іх прасоўванне на ўсходнім фронце.

У пачатку красавіка ішлі ўпартыя баі за Лерыду. З выключнай мужнасцю абаранялі рэспубліканскія часці гэты важнейшы стратэгічны пункт, які з'яўляецца вузлом чыгуначных і шасейных дарог, адстойвалі кожную пядзь зямлі. Не гледзячы на значную перавагу фашысцкай авіяцыі і артылерыі, рэспубліканцы некалькі раз адбівалі атакі ворага, закідвалі танкі праціўніка гранатамі і гаручай вадкасцю. Толькі калі горад быў на палову зруйнаван і ўзнікла пагроза абходу з паўночнага захаду, рэспубліканцы былі вымушаны пакінуць Лерыду. На гэтым участку фронта наступае Мараканскі корпус, падмацаваны германа-італьянскай тэхнікай.

Цаной вялікіх страт удалося фашыстам заняць Лерыду. Асабліва пацярпела мараканская кавалерыя, узятая пад жорсткі кулямётны абстрэл. Неўміручай славай пакрыла сябе Н-ская дывізія рэспубліканскай арміі пад камандваннем комуніста Кампесіне, узнагароджанага нядаўна медаллю, за гераічную абарону Лерыды. Байцы паміралі, але не адступалі ні на крок.

Нягледзячы на адчайны націск ворага, рэспубліканскія часці захавалі свае пазіцыі на поўнач ад Лерыды—на лініі рэк Сегрэ і Нагера, на подступах да Трэмп. Фашысцкія сілы імкнуцца тут выйсці да франка-іспанскай граніцы, каб умацавацца на ўсходнім баку Пірынеяў і такім чынам стварыць рэальную пагрозу Францыі.

На ўчастку на поўдзень ад ракі Эбро інтэрвенты занялі Гандэсу і Мора дэ Эбро і наблізіліся да Тартосы. Лінія фронта знаходзіцца тут прыблізна за 20—30 кілометраў ад узбярэжжа Міжземнага мора. Мэта фашыстаў — заняць Тартосу, каб перарэзаць камунікацыйную лінію рэспубліканцаў з Валенсіі ў Каталонію, якая (лінія) праходзіць уздоўж марскога ўзбярэжжа. На гэтым участку інтэрвенты і мяцежнікі стварылі непасрэдную пагрозу выхаду да мора. Наступленне на Тартосу вядзе італьянскі экспедыцыйны корпус з дывізій «Літорыо», «23 сакавіка» і «Чорныя стрэлы», падтрыманы танкамі, шматлікай авіяцыяй і цяжкай артылерыяй, дастаўленымі з Германіі і Італіі.

У сучасны момант на ўсёй лініі ўсходняга фронта ад Трэмпа на поўначы да Тартосы на поўдні рэспубліканскія часці, атрымаўшыя падмацаванні, аказваюць энергічны адпор фашысцкім мяцежнікам.

Рэспубліканскія часці безупыннымі контратакамі скоўваюць дзеянні інтэрвентаў, прымушаюць іх уступаць у рукапашныя баі, у якіх народная армія паказвае свае выдатныя якасці і высокі клас абароны. Рэспубліканцы адбілі ў фашыстаў рад мясцовасцяў і захвацілі ініцыятыву ў свае рукі. Італьянскія дывізіі, не гледзячы на перавагу ў ваеннай тэхніцы, топчуцца на месцы і нясуць вялікія страты.

Наступленне інтэрвентаў і мяцежнікаў, зразумела, пагоршыла агульнае стратэгічнае становішча Іспанскай рэспублікі. Але іспанскі народ не думае і не збіраецца прасіць літасці ў ворага.

Вядомы французскі комуніст Андрэ Марці так апісвае баявы дух народнай арміі, выключны гераізм антыфашысцкіх байцоў, у прыватнасці Н-скай брыгады:

«Баявы дух брыгады не пакідае жадаць лепшага. Байцы мужна змагаюцца за свабоду. Можна толькі захапляцца гэтай брыгадай і яе бліскучымі паводзінамі. Можна задаць сабе пытанне: хто яшчэ з часоў французскай рэвалюцыі змагаўся ва ўмовах каласальнай тэхнічнай перавагі праціўніка і праяўляў пры гэтым такую магутную волю да барацьбы?».

Адрэзаныя ад усяго свету, пазбаўленыя дапамогі звонку, пазбаўленыя магчымасці закупляць зброю, рэспубліканцы змагаюцца, як львы.

Андрэ Марці прыводзіць такі характэрны прыклад.

«На ўчастку ў 7 клм. рэспубліканцы мужна абараняліся, маючы ў сваім распараджэнні ўсяго 4 гарматы, у той час як у праціўніка іх было 50. Рэспубліканцы бесперапынна абараняліся на працягу 20 гадзін. У гэты-ж час каля 100 самалётаў падвяргалі іх лютай бамбардыроўцы і абстрэлу з кулямётаў».

Цяжкія іспыты не зламалі баявога духу іспанскага народа. Паспяховае наступленне рэспубліканскай арміі ў сектары Гвадалахары і ў Эстрамадуры паказвае, што боездольнасць рэспубліканскай арміі поўнасцю захавалася. Устрывожаныя гэтым наступленнем, інтэрвенты і мяцежнікі вымушаны былі перакінуць частку ваенных сіл з усходняга фронта на цэнтральны.

З выключным самаўладаннем, спакоем і мужнасцю іспанскі народ мабілізуе свае сілы для адпору аб'яднаным сілам фашысцкай рэакцыі. Адным імкненнем, адным жаданнем ахоплен увесь народ: пайсці на ўсе афяры, толькі-б не даць перамагчы фашысцкаму варварству на іспанскай зямлі, адстаяць сваю свабоду і незалежнасць. Тэлеграмы сведчаць аб выключным поспеху фармавання новых добраахвотных дывізій. Добраахвотнікі ідуць у армію з усіх канцоў Каталоніі. На пунктах набору можна бачыць сцэны, якія лепш за ўсякія словы гавораць аб рэвалюцыйным энтузіязме, ахапіўшым народныя масы Іспаніі. У Барселоне на пункт прыёму добраахвотнікаў з'явіўся бацька з 14-гадовым сынам. Сын прынёс з сабою паходныя рэчы і прасіў запісаць яго добраахвотнікам. А бацька заявіў, што ён-бы і сам пайшоў на фронт, але ён ужо надта стары і хворы. Апрача таго, мае сям'ю, якую падтрымлівае ён адзін. Выявілася, што тры сыны старога ўжо знаходзяцца на фронце. Тым не менш бацька ўпрошваў камісію паслаць яго сына на фронт, каб абараняць радзіму.

Адзін невядомы грамадзянін перадаў 1000 пезет—усе свае зберажэнні — для прэміравання тых, хто будзе лепш працаваць на пабудове ўмацаванняў.

Міністр замежных спраў Іспаніі Альварэс дэль Вайо выказаў думку ўсяго народа, калі заявіў, што каталонскі народ акажа фашысцкім варварам не менш моцнае, не менш рашучае і гераічнае супраціўленне, чым Мадрыд, абарона якога здзівіла ўвесь свет.

Гераічная комуністычная партыя Іспаніі натхняе і мабілізуе іспанскі народ на магутны адпор фашысцкім полчышчам. Яна настойліва і нястомна куе перамогу іспанскага народа.

Нават такія рэакцыйныя газеты, як «Таймс» і «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост», якіх ніхто не западозрыць у сімпатыях да рэспубліканцаў, вымушаны адзначыць гераізм іспанскіх антыфашыстаў, іх рашучасць разграміць ворага. Гэтыя газеты расказваюць пра натоўпы людзей, якія ўцякаюць з пунктаў, занятых мяцежнікамі, пакідаюць наседжаныя месцы, маёмасць і шукаюць ратунку ў рэспубліканскім тылу. Трупамі іх усеяны дарогі, іх расстрэльваюць фашысцкія бандыты з паветра. Але духу народа ніхто не можа зламаць.

Фашысцкая авіяцыя бамбардыруе мірныя гарады і вёскі Іспаніі, сее смерць і разбурэнне, не шкадуе ні жанчын, ні дзяцей. З выключным цынізмам пішуць фашысцкія газеты, што «наша слаўная авіяцыя практыкуецца на палях Іспаніі, правярае свае метады». Аднак жудасныя зверствы фашысцкіх варвараў, якія імкнуцца запалохаць, дэмаралізаваць масы, толькі загартоўваюць іспанскі народ, павялічваюць яго нянавісць да захватчыкаў, яго рашучасць змагацца да канца. Народныя масы на справе бачаць, які страшны лёс чакае іх у выпадку перамогі фашыстаў, і яны гатовы на ўсякія беды, на ўсякія афяры ў барацьбе за сваю незалежнасць, за права быць свабоднымі грамадзянамі, а не рабамі.

Несакрушальна воля іспанскага народа да перамогі, невычарпальны яго сілы. На фронце і ў тылу сыны народа паказваюць сапраўдныя ўзоры гераізма і самаадданасці.

Адлюстраваннем гэтай рашымасці народа біцца да перамогі з'яўляецца рэарганізацыя іспанскага ўрада. Новы іспанскі ўрад з'яўляецца сапраўдным народным урадам, узначальваючым волю мас да барацьбы. У яго ўвайшлі ўсе рэспубліканскія партыі і арганізацыі. Склад урада папоўнен прадстаўнікамі двух профсаюзных арганізацый — Усеагульнага рабочага саюза, кіраўніцтва якога было не так даўно аднаўлена, і Нацыянальнай (анархісцкай) канфедэрацыі працы, якая доўгі час тармазіла справу адзінага фронта. Главой урада і міністрам абароны з'яўляецца соцыяліст Хуан Негрын, які заслужыў усеагульную пашану сваёй адданасцю народнаму фронту. Комуністы маюць у новым урадзе аднаго міністра — Урыбе, замест ранейшых двух. Компартыя Іспаніі згадзілася на змяншэнне колькасці сваіх прадстаўнікоў ва ўрадзе ў імя агульных інтарэсаў барацьбы з фашызмам, каб аблягчыць рэарганізацыю кабінета. Міністрам юстыцыі ў новым урадзе з'яўляецца вядомы соцыяліст, астурыйскі гарняк, старшыня Усеагульнага рабочага саюза Ганзалес Пенья. Іспанскі народ даручыў яму сталёвай рукой навесці рэволюцыйны парадак у краіне, ачысціць тыл ад фашысцкіх агентаў «з пятай калоны», ад трацкісцкіх здраднікаў, трусоў, дэзертыраў і правакатараў.

Новы іспанскі ўрад з'яўляецца урадам нацыянальнай абароны, нацыянальнага адзінства перад тварам грознай фашысцкай небяспекі. Яго задача — стварыць усе ўмовы для далейшай пераможнай барацьбы за свабодную, дэмакратычную Іспанію.

Е. КІПАРЫСАЎ.

ЗА СЯРЭДНІМІ ЛІЧБАМІ...

Паводле даных упаўнаважанага Наркамзагатовак па БССР, аператыўны план мясанарыхтовак у другой пяцідзёнцы красавіка выкананы па рэспубліцы на 105 проц. Дэкаднае заданне (з 1 па 10 красавіка) рэалізавана на 93 проц. Такім чынам, у другой пяцідзёнцы не быў ліквідаваны прарыў, які стварыўся за першыя пяць дзён бягучага месяца. Гэта — вынік таго, што у другой пяцідзёнцы толькі дзве вобласці выканалі аператыўнае заданне: Палеская — на 161 проц. і Мінская — на 116 проц. Гомельская вобласць выканала пяцідзённы план толькі на 64 проц., Віцебская — на 80 проц., Магілеўская — на 98 проц.

Пленум ЦК КП(б)Б патрабаваў ад партыйных і совецкіх арганізацый рашучага разгортвання барацьбы за поўнае выкананне аператыўных планаў усімі раёнамі. Між тым, зводка аб ходзе мясанарыхтовак паказвае, што за сярэднімі лічбамі хаваецца адставанне многіх раёнаў, дзе ўсё яшчэ не ўзяліся па-сапраўднаму за рэалізацыю рашэння Пленума ЦК КП(б)Б. Так, у Мінскай вобласці, выканаўшай у сярэднім заданне на 116 проц., — Бярэзінскі раён даў толькі 79 проц. свайго плана, Бягомльскі — 74 проц., Крупскі — 65 проц., Слуцкі — 70 проц., Узданскі — 77 проц.

У Гомельскай вобласці толькі два раёны — Лоеўскі і Рагачоўскі — выканалі заданні. Астатнія-ж 12 раёнаў сарвалі свае планы. Толькі выключнай безадказнасцю і бесгаспадарчасцю раённых арганізацый можна растлумачыць такі факт, што Будакашалёўскі раён выканаў пяцідзённае заданне на 4 проц., Добрушскі — на 16 проц., Церахоўскі — на 34 проц.

Аршанскі раён Віцебскай вобласці у першай пяцідзёнцы красавіка ішоў наперадзе, перавыканаўшы сваё аператыўнае заданне. Але гэты раён першым паспеў ужо ўскружыць галовы раённых кіраўнікоў і яны супакоіліся. У выніку — у другой пяцідзёнцы заданне сарвана. За пяць дзён паступіла ўсяго... 111 цэнтнераў мяса. [illegible] 11 красавіка адбыўся характэрны інцыдэнт. Старшыня райвыканкома тав. Стрэнатка запытаўся, між іншым, у старшыні калгаса «XIII з'езд КП(б)Б», Якаўлевіцкага сельсовета:

— Скажыце, тав. Раманаў, калгаснікі вашага калгаса выканалі абавязацельствы па мясапастаўках?

Раманаў: Так, выканалі.

Стрэнатка: А вы, асабіста, таксама выканалі свае абавязацельствы?

Раманаў: Так, я асабіста таксама выканаў.

Тут у гутарку ўмяшаўся загадчык райканторы Загатжывёлы тав. Сушанскі:

— Няпраўда, — заявіў ён, — ні Раманаў, ні калгаснікі гэтага калгаса не здалі ніякага мяса дзяржаве.

Раманаў: У такім выпадку вы, тав. Сушанскі, не ведаеце, што робіцца на вашых прыёмачных пунктах. Мы поўнасцю выканалі заданне.

Так і не даведаўся прадстаўнік райвыканкома, хто кажа праўду — Раманаў ці Сушанскі. Гэты факт ярка характарызуе стыль работы Аршанскай райканторы Загатжывёлы і [illegible] раённых арганізацый аб становішчы мясапаставак.

Да гэтага часу ўсё яшчэ адстае аднаасобніцкі сектар. Калі за 10 дзён красавіка калгасы далі прырост у выкананні плана мясапаставак на 16 проц., калгаснікі — на 18 проц., то па аднаасобніцкаму сектару прырост складае толькі 5 проц. У Грэскім, Круглянскім і Заслаўскім раёнах аднаасобнікі не выканалі ўсяго 1 проц. пагадавага задання, у Бялыніцкім, Чавускім і Мсціслаўскім раёнах — 2 проц.

У Велізлянскім сельсовеце Барысаўскага раёна за 1 красавіка яшчэ не ўсім мясадатчыкам былі ўручаны абавязацельствы на 1938 год. Гэта сведчыць аб выключнай непаваротлівасці і бяздзейнасці раённых загатоўчых арганізацый (упаўнаважаны Наркамзага тав. Раксін).

Зусім недапушчальнае становішча са спагнаннем недаімак 1937 года. Раённыя і абласныя арганізацыі не ўлічваюць, што побач з выкананнем аператыўных пяцідзённых заданняў па пагадавому плану 1938 года, яны абавязаны забяспечыць спагнанне недаімак па мясапастаўках за мінулы год. Між тым, за першую дэкаду красавіка недаімкі па рэспубліцы спагнаны толькі на 16 проц. Некаторыя раёны (Віцебскі, Суражскі, Крупскі, Старадарожскі, Парыцкі) не спагналі ў лік недаімак за мінулы год ні аднаго кілаграма мяса. Ушацкі раён за першую дэкаду красавіка выканаў аператыўнае заданне па спагнанню недаімак на 2 проц., Гомельскі — на 3 проц., Хоцімскі — на 4 проц., Касцюковіцкі — на 1 проц., Слуцкі — на 1,5 проц. і т. д.

Пара пакончыць з благадушнымі адносінамі да выканання мясапаставак. Пара на аснове разгортвання палітычна-масавай работы па-большэвіцку ўзяцца за выкананне рашэння Пленума ЦК КП(б)Б, сапраўды па-большэвіцку разгарнуць барацьбу за поўнае выкананне абавязацельстваў перад дзяржавай усімі калгасамі, калгаснікамі і аднаасобнымі гаспадаркамі.

С. ГАЛКІН.

Будні дэпутата Вярхоўнага Совета СССР. Многа ўвагі аддае дэпутат Вярхоўнага Совета СССР тав. Навіцкі Д. Я. калгасам сваёй выбарчай акругі. Ён бывае ў калгасах, гутарыць з калгаснікамі, цікавіцца, як калгасы падрыхтаваны да веснавой сяўбы, дапамагае адстаючым. НА ЗДЫМКУ — тав. Навіцкі Д. Я. у калгасе «Ленінская Іскра» (Аршанскага раёна) гутарыць з калгаснікамі і аглядае сартавы авёс, падрыхтаваны да веснавой сяўбы.

НА КАЛГАСНЫХ ПАЛЯХ

ЗА ВЫСОКІ ЎРАДЖАЙ АЗІМЫХ

З практыкі мінулага года мы пераканаліся, якую вялікую карысць дае ў павышэнні ўраджайнасці азімых пасеваў ранняе веснавое баранаванне. Тыя ўчасткі жыта, якія былі прабаранаваны, намнога адрозніваліся ад астатніх. На ўчастку, дзе глеба была не вельмі ўгноенай, мы таксама зрабілі падкормку пасеваў калійнай соллю. Жыта вырасла, як кажуць, на лес гледзячы, — густое і рослае.

Сабралі мы ў сярэднім з кожнага гектара па 22,7 цэнтнера буйнага зерня. За высокую ўраджайнасць па ўсіх збожжавых культурах наш калгас зацверджан кандыдатам у экспаненты Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

У гэтым годзе мы абавязаліся дабіцца не менш 28 цэнтнераў жыта з кожнага гектара. З восені жыта было пасеяна своечасова і на добра ўгноенай зямлі. Але, не гледзячы на гэта, на ненадзейных месцах — плошчай у 9 гектараў — мы правялі падкормку. У залежнасці ад участкаў на кожны гектар мы высеялі ад аднаго і больш цэнтнераў калійнай солі. Зараз па меры прасыхання глебы (абы коні не гразлі) робім у два сляды баранаванне. Так мы прабаронуем усе азімыя пасевы.

Мы звяртаемся да ўсіх старшынь калгасаў, брыгадзіраў і калгаснікаў: не ўпускаць каштоўнага часу, а ўсюды арганізоўваць барацьбу за высокую ўраджайнасць азімых пасеваў. Трэба кожны гектар азімых прабаранаваць, а дзе трэба — унесці падкормку, спусціць ваду, каб не было вымачак і т. д. Трэба пакончыць з такой практыкай, калі з пачатку вясны за азімымі пасевамі ў многіх калгасах не робіцца ніякага догляду.

Змагаючыся за поўнае ажыццяўленне лозунга вялікага Сталіна аб штогоднай вытворчасці 7—8 мільярдаў пудоў хлеба, разам з разгортваннем веснавой сяўбы, мы павінны аддаць максімум увагі азімым пасевам.

Нохім Давідавіч ШЫФРЫН, старшыня калгаса імя Кірава, Мсціслаўскага раёна.

Міхаіл Ефрэмавіч ЕРМАЛЕНКА брыгадзір паляводчай брыгады.

НАША ВЯСНА

Прыгажуня вясна,
Пяюць песні табе
Гарады
І калгасныя сёлы,
І далёка чуваць
Песні нашай вясны
У працы дружнай,
Свабоднай, вясёлай!
Я кахаю вясну —
Яе звонкія дні,
У ночы ясныя
Спеў салаўіны...
Яе славіць прыход
Увесь шчаслівы народ
Маёй слаўнай,
Магутнай краіны!
Я вітаю вясну,
Я вітаю жыццё,
Я Сталіна
Песняй вітаю! —
Яго сонечны сцяг,
Нашу чашу жыцця
Ён напоўніў
Багаццем да краю!
Сей багацце вясны
На жывыя палі,
Упрыгожвай
Нашу радзіму!..
За жыццё, за вясну,
Скажу Сталіну —
Дзякуй, бацька наш
Родны, любімы!

І. ЖЭНЧАК.

Соўгас «Новыя Зелянкі».

БОЛЬШ УВАГІ КОННАМУ СПОРТУ

Ворагі народа, якія арудавалі ў асоавіяхімаўскай арганізацыі, зрывалі работу па разгортванню масавага коннага спорту сярод насельніцтва гарадоў і калгасаў. Яны яўна тармазілі арганізацыю ў калгасах, на прадпрыемствах і ў вучэбных установах гурткоў «варашылаўскіх коннікаў».

Як-жа кіруе конным спортам новае кіраўніцтва Цэнтральнага Совета Асоавіяхіма БССР?

За чатыры кілометры ад горада, на тэрыторыі соўгаса «Чырвоны маяк», у Навінках знаходзіцца Цэнтральны кавалерыйскі гурток Асоавіяхіма, задачай якога —рыхтаваць кадры для нізавых арганізацый і для кіраўніцтва гурткамі «варашылаўскіх коннікаў». Гурток знаходзіцца на вялікай адлегласці ад горада і не мае магчымасці ахапіць сваёй работай насельніцтва горада без адрыву ад вытворчасці. Пераданы для гуртка гарадскі іпадром да гэтага часу заняты коннай базай і праводзіць заняткі на ім немагчыма.

Не лепш справа з конным спортам у іншых гарадах і раёнах БССР. Пры віцебскім гарадскім совеце Асоавіяхіма былі арганізаваны тры гурткі. І толькі з прычыны недаацэнкі гэтай справы начальнікам аддзела баявой падрыхтоўкі гарадскога совета Асоавіяхіма Храмнікава— гурткі развалiліся. Зусім ніякай работы па арганізацыі гурткоў не праводзіцца ў Расонскім, Асвейскім, Рэчыцкім і ў Чырвонаслабодскім раёнах.

У нізавыя арганізацыі для інструктажа, практычнага ўказання і лепшага разгортвання работы па арганізацыі гурткоў «варашылаўскіх коннікаў», арганізацыі ваенізаваных канюшань ніхто з каманднага складу гуртка не выязджаў. Дастаткова ўказаць на тое, што для гэтай мэты Цэнтральны Совет Асоавіяхіма БССР ніякіх сродкаў у гэтым годзе не адпусціў.

Кавалерыйскі гурток не можа разгарнуць у далейшым сваю работу з-за адсутнасці памяшкання. Справа ў тым, што соўгас «Чырвоны маяк» ліквідуецца і ўся яго тэрыторыя, уключаючы памяшканне, займаемае гуртком перадаецца псіхіятрычнай калоніі, а новае памяшканне для гуртка пакуль не адведзена.

Цэнтральны Совет Асоавіяхіма БССР павінен звярнуць сур'ёзную ўвагу на такі важны ўчастак ваенна-масавай работы, як конны спорт.

І. МІН.

ТРАКТАРЫСТЫ

Два трактары маркі «ХТЗ» і «Чэлябінец» брыгады Міколы Баршчэўскага выехалі на палі сумежных калгасаў «Чырвоная Горка» і «Прагрэс». Яшчэ стаялі моцныя замаразкі ноччу, а днём сыпаў халодны дождж, размачваючы глебу. Трактары стаялі гатовыя да палявых работ. Кожная дэталь была перагледжана па некалькі разоў. Дрэннае надвор'е нервавала трактарыстаў. Хацелася адразу горача ўзяцца за працу, падмацаваць справамі ўзятыя абавязацельствы па соцыялістычнаму спаборніцтву з брыгадай Міхася Лося.

У калгасах трактарыстаў сустрэлі па-рознаму. Старшыня калгаса «Чырвоная Горка» Жукавец развёў трактарыстаў па кватэрах, наказаў гаспадыням наконт добрага харчу і начлегу. Старшыня быў вельмі рад прыезду трактарыстаў і проста гаварыў Баршчэўскаму:

— Хай-бы ўвесь трактарны парк МТС прыехаў да нас. Узаралі-б палі за некалькі дзён, засеялі-б па-стахапаўску... З коньмі ў нас, брат, слабавата — прызнаўся ён.

Трактарыстаў тут акружылі пашанаю і клопатамі. Амаль кожны дзень прыходзіў да іх на кватэру хто-небудзь з праўлення калгаса і далікатна запытваў:

— Як з харчамі? Не галадаеце? Можа вам чаго часам нехапае?

Але крыўдзіцца не было на што. У «Чырвонай Горцы» ведаюць, што трактары—вялікая сіла на калгасных палях.

Інакшы прыём наладзіла праўленне калгаса «Прагрэс» трактарысту Мікіту Кадуну з яго напарніцай — жонкай Тэкляй. Старшыня калгаса Рахоцкі паглядзеў на прыехаўшых як на няпрошаных гасцей. Калі памочнік брыгадзіра трактарнай брыгады Радзіон Філіпеня загаварыў з старшынёй наконт стварэння ўмоў трактарыстам, дык той насмешліва адказаў:

— Зарэжу вось таго рабага вала і будзе харчаванне...

У гэты дзень Мікіта Кадун з'ездзіў дамоў і прывёз харчы з сабою. У калгасе пад апрацоўку трактарам адвялі маленькія кавалкі, на 1—2 гектары, а на шырокіх масівах паставілі конныя паркі. У дадатак да ўсяго старшыня сарваў своечасовы падвоз гаручага. Патрэбна было самае катэгарычнае ўмяшанне дырэкцыі МТС, каб змяніць адносіны да трактарыстаў.

Першага красавіка трактарысты павялі машыну на поле. Напярэдадні Баршчэўскі сабраў брыгаду і абмяркоўваў з ёю вытворчы план на 10-дзёнку. Рыгор Гутнік — адзін з перадавых трактарыстаў МТС, які ўзяў абавязацельства даць на сваім «ХТЗ» 1.000 гектараў, — унёс прапанову:

— Пры добрым надвор'і мы за 10 дзён без цяжкасцей зможам даць па 50 гектараў на кожны «ХТЗ» і 100 гектараў на «Чэлябінец».

Пракоп Жук, які працуе са сваім напарнікам Іванам Галузай на «Чэлябінцы», падтрымаў Гутніка. Ніхто не пярэчыў. Кожны ведаў свой участак. Паміж трактарыстамі на гэтай-жа вытворчай брыгаднай нарадзе быў заключан соцыялістычны дагавор.

Першыя дні перашкаджала надвор'е. Яно змянялася штогадзінна. То выгляне яркае і па-веснавому цёплае сонца, то з раптоўна нахлынуўшых хмар палле, як з вядра, дождж, а то і зусім паўночны вецер прынясе снегавую замець. Баршчэўскі хадзіў ад трактара да трактара, аглядаў работу. Было холадна. Часам на нізінах плугі не бралі непрасохшую глебу. Давялося на «Чэлябінцы» крыху падняць плугі і даць падкладкі.

— Якасць — перш за ўсё, — напамінаў трактарыстам Баршчэўскі. — Грош цана будзе нашай высокай выпрацоўцы, калі мы дадзім дрэнную якасць на ворыве ці культывацыі.

Адзін дзень выдаўся, на-дзіва, прыгожым. З самага рання на веснавым небе не было ніводнай хмаркі. Ва ўсім навакольным адчувалася вясна. Ярка зазелянела пад сонцам шаўкавістая рунь азімага жыта. Закучаравілася трава на адкосах і дзерванах. У гэты дзень трактарысты пачалі работу з усходам сонца. Побач з трактарамі на суседніх палянах працавалі калгаснікі на парках коней. Поле ажыло веснавой гарачай работай. Рыгор Гутнік радаваўся таму дню, як вялікай падзеі. Трактары працавалі спраўна.

Вечарам Баршчэўскі з сваім памочнікам Філіпеняй абмервалі ўзараныя палі. Разам з імі хадзіў калгасны інспектар па якасці Даніла Менчэня. Ён уважліва аглядаў ворыва, вымаў запісную кніжку і запісваў.

— Няма да чаго прычапіцца, — сказаў ён Баршчэўскаму. — Работа добрая. Можна палюбавацца...

Колькасныя паказальнікі былі радаснымі. Рыгор Гутнік на «ХТЗ» узараў восем гектараў, пры дзеннай норме ў 4 гектары. «Чэлябінец» таксама ў два разы перавыканаў норму — узараў 16 гектараў. Не адстаў ад сваіх таварышоў і Мікіта Кадун.

Выпала яшчэ некалькі дзён, калі трактары маглі працаваць з поўнай нагрузкай. Але красавіцкае надвор'е капрызнае і зменчывае. Кожная гадзіна нясе нечаканасць. Па сканчэнні дзесяцідзёнкі ў МТС была сабрана нарада брыгадзіраў трактарных брыгад. Мікола Баршчэўскі прыехаў на нараду з нядрэннымі паказальнікамі. Спаткаўшы Міхася Лося, ён запытаў:

— Як у цябе? Колькі далі?

— 71 гектар, — адказаў той.

— А ў нас — 180.

— Здорава. Але на наступную дзесяцідзёнку і мы падцягнемся. А як з эканоміяй гаручага?

— Пакуль-што па поўкілограма на гектар. Мала — глеба няважная, сам ведаеш...

У МТС брыгаду Міколы Баршчэўскага адзначылі як самую перадавую. Яна за першыя-ж дні выезду на поле паказала, што ўзятыя адказныя абавязацельствы — не пустыя словы.

Прыехаўшы з нарады, на другі дзень, позным адвячоркам Баршчэўскі зноў сабраў сваіх хлопцаў. Ён коратка расказаў пра вынікі спаборніцтва трактарных брыгад у першыя дні работ, пра гонар, які выпаў іх брыгадзе быць перадавою. Потым рашылі абмеркаваць вытворчыя абавязацельствы на наступныя дзесяць дзён.

— 200 гектараў, — унёс прапанову Пракоп Жук.

— Ды яшчэ 20 гектараў, недаданых па абавязацельству за мінулыя дзесяць дзён, — дадаў Гутнік.

— Умовы для гэтага ёсць, — гаварыў Радзіон Філіпеня: — гаручым мы забяспечаны, участкі на кожны трактар вядомы. Надвор'е таксама павінна выправіцца...

Пытанне было для кожнага ясным. Задачы гэтай вясны добра ўсвядомлены трактарыстамі. Амаль кожны дзень у вольныя мінуты Радзіон Філіпеня чытае ім газету, расказвае пра апошнія рашэнні партыі і ўрада. Брыгада складаецца з дружнай, энергічнай моладзі, глыбока адданай калгаснаму ладу...

Вышаўшы з хаты, Барчэўскі агледзеў небасхіл. Насоўваліся вячэрнія прыцемкі. Нізкія хмары, з якіх сыпаўся дробны дождж, плылі над калгаснымі палямі. Але на захадзе ўжо вырысоўвалася вузкая ружовая палоска прасвету.

— Заўтра павінна быць ладнае надвор'е, — сказаў ён. — У МТС гаварылі, што, па метэаралагічных зводках гэтымі днямі надвор'е ўстановіцца... Значыць — за работу, хлопцы!..

— А ўжо-ж, месца перадавага не аддадзім, — адказаў і за сябе і за іншых Рыгор Гутнік.

Тар. ХАДКЕВІЧ.

ПРАКУРАТУРА НА ВАРЦЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ЗАКОННАСЦІ

-о-

С. НОВІК

Пракурор Беларускай ССР

-о-

У Сталінскай Канстытуцыі з усёй дакладнасцю і яснасцю вызначаны задачы органаў пракуратуры.

На пракурора Саюза ўскладаецца вышэйшы нагляд за дакладным выкананнем законаў усімі наркаматамі, падведамственнымі ім установамі, пасадавымі асобамі, а таксама асобнымі грамадзянамі Саюза (арт. 113 Канстытуцыі СССР). Гэты нагляд на тэрыторыі БССР ажыццяўляецца як пракурорам СССР непасрэдна, так і праз пракурора БССР (арт. 89 Канстытуцыі БССР).

Канстытуцыя 1924 года — першая Канстытуцыя Саюза Совецкіх Соцыялістычных рэспублік — рад артыкулаў прысвяціла суду і пракуратуры і, у прыватнасці, Вярхоўнаму Суду і Пракуратуры пры Вярхоўным Судзе Саюза ССР.

Але калі Канстытуцыя 1924 года вызначала толькі правы і абавязкі Вярхоўнага Суда Саюза і пракурора Вярхоўнага Суда Саюза, то IX раздзел Сталінскай Канстытуцыі вызначае з усёй паўнатой правы і задачы ўсіх звенняў совецкага суда і пракуратуры па ажыццяўленню соцыялістычнага правасуддзя і захаванню соцыялістычнай законнасці.

Гэта не выпадкова, як не выпадкова і тое, што IX раздзел вялікай Сталінскай Канстытуцыі пачынаецца знамянальным словам — «правасуддзе» — словам, якое азначае суму важнейшых і палітычна адказных задач, ускладаемых на совецкі суд і на яго першага памочніка — на нашу совецкую пракуратуру.

Ворагі народа, якія прабраліся ў нашы органы совецкай юстыцыі, у юрыдычныя інстытуты, — Пашуканіс, Шляпачнікаў і інш. — прынеслі нямала шкоды сваёй падрыўной работай, накіраванай супроць умацавання дыктатуры рабочага класа, совецкага права і совецкай соцыялістычнай законнасці.

Многа шкоды прынеслі гэтыя ворагі народа сваімі шкодніцкімі «тэорыямі» аб адміранні права і дзяржавы, аб буржуазным характары совецкага права і інш.

Трацкісцка-бухарынскія падонкі, агенты япона-германскіх фашысцкіх разведак, рабілі ўсё, што маглі, каб падарваць ролю совецкай законнасці ў барацьбе за соцыялізм, за ўмацаванне новага, соцыялістычнага ладу.

Груба скажаючы вучэнне Маркса — Энгельса — Леніна—Сталіна аб дзяржаве і праве, гэтыя буржуазныя халопы фальсіфікавалі совецкае права. Яны прабавалі даказаць, што пераход да новых форм права ва ўмовах совецкай улады і пролетарскай дыктатуры магчым толькі як працэс адмірання юрыдычных форм наогул, а значыць — і совецкай юрыдычнай формы.

Подлыя здраднікі, яны прабавалі разброіць органы совецкай юстыцыі, замяніць бязлітасную барацьбу з ворагамі соцыялізма «педагагічнымі і медыцынскімі» мерамі, каб выбіць з рук дзяржавы рэволюцыйны закон.

Але каварныя замыслы ворагаў народа выкрыты. Праробленна вялікая работа па ачышчэнню радоў совецкай юстыцыі ад прадажнікаў і здраднікаў.

Наша партыя і яе вялікія правадыры Ленін і Сталін аддавалі і аддаюць вялікую ўвагу пытанням умацавання соцыялістычнай законнасці. Барацьба за дасканалае, няўхільнае выкананне законаў усімі арганізацыямі і грамадзянамі, барацьба са спробамі мясцовай законатворчасці, з усякага роду адсябяцінай з'яўляецца асноўнай задачай, ускладзенай на пракуратуру.

Пракуратура абавязана змагацца з усімі здраднікамі соцыялістычнай радзімы, з трацкісцка-бухарынскімі бандытамі, шпіёнамі, дыверсантамі, шкоднікамі, з усімі, хто пасягае на свяшчэнную аснову совецкага ладу — соцыялістычную ўласнасць.

Паводле Сталінскай Канстытуцыі, пракуратура цэнтралізавана зверху данізу і падпарадкавана непасрэдна пракурору Саюза, які прызначаецца Вярхоўным Советам тэрмінам на сем год (арт. 114). «Рэспубліканскія, краявыя, абласныя пракуроры, а таксама пракуроры аўтаномных рэспублік і аўтаномных абласцей прызначаюцца пракурорам СССР тэрмінам на пяць год» (арт. 115).

Асаблівае значэнне мае артыкул 117 Сталінскай Канстытуцыі, які гаворыць аб незалежнасці пракурора ад мясцовых уплываў: «Органы пракуратуры ажыццяўляюць свае функцыі незалежна ад якіх-бы та ні было мясцовых органаў, і падпарадкуюцца толькі пракурору СССР».

У вядомым пісьме таварышу Сталіну для Палітбюро Ленін пісаў:

...«Ці ёсць высокамернасць у тым поглядзе, што законнасць не можа быць калужская і казанская, а павінна быць адзіная ўсерасійская і нават адзіная для ўсёй федэрацыі совецкіх рэспублік?.. законнасць павінна быць адна, і асноўным злом ва ўсім нашым жыцці і ва ўсёй нашай некультурнасці з'яўляюцца патуранне здаўна — рускаму погляду і звычцы поўдзікуноў, жадаючых захаваць законнасць калужскую ў адрозненне ад законнасці казанскай». (Ленін. Зб. твораў, т. XXVII, стар. 298—299).

Да барацьбы супроць такой калужскай і казанскай законнасці, да барацьбы за адзіную совецкую законнасць заклікана наша дзяржаўная пракуратура.

У тым-жа пісьме да таварыша Сталіна В. І. Ленін пісаў: «Пракурор мае права і абавязан рабіць толькі адно: сачыць за ўстанаўленнем сапраўды аднастайнага разумення законнасці ва ўсёй рэспубліцы, не гледзячы ні на якія мясцовыя адрозненні і наперакор якім-бы та ні было мясцовым уплывам.

... Пракурор адказвае за тое, каб ні адно рашэнне ні адной мясцовай улады не разыходзілася з законам і толькі з гэтага пункту гледжання пракурор абавязан апратэстоўваць усякае незаконнае рашэнне»... (Ленін. Зб. твораў, т. XXVII, стар. 299).

Імена ў гэтым заключаецца сутнасць работы пракуратуры, г. зн. — у наглядзе за дасканалым захаваннем і выкананнем законаў рознымі совецкімі ўстановамі і арганізацыямі.

Трэба сказаць, што далёка не ўсе совецкія работнікі правільна разумеюць высокую ролю нашай законнасці, што ёсць нямала адказных работнікаў, парушаючых совецкія законы. На XVII партыйным з'ездзе таварыш Сталін бічаваў асобных вяльмож, якія лічаць, «што партыйныя і совецкія законы пісаны не для іх, а для дурняў».

Прайшоўшыя за апошнія годы судовыя працэсы трацкісцка-бухарынскіх шпіёнаў, шкоднікаў, дыверсантаў і забойцаў паказалі, што ворагі, ашалеўшыя ад поспехаў соцыялістычнага будаўніцтва, у сваёй звярынай злосці не спыняліся ні перад якімі злачынствамі і, у прыватнасці, усяляк парушалі совецкія законы. Гэта паказалі і працэсы, праведзеныя ў нас у БССР (лепельская справа, будакашалёўская, жлобінская і інш.).

На жаль, няправільныя адносіны да совецкіх законаў наглядаюцца і з боку некаторых работнікаў суда і пракуратуры. Некаторыя пракуроры лічаць патрэбным дзейнічаць не столькі па закону, колькі па ўласнаму разуменню, што прыводзіць да грубых парушэнняў совецкага закона (былы пракурор Бярэзінскага раёна Крутковіч і інш.). У адносінах да такіх работнікаў мы павінны прымаць рашучыя меры. Нельга ў той-жа час абыйсці моўчкі такія факты, калі мясцовыя арганізацыі сваім умяшаннем у апаратыўную работу пракурораў часам перашкаджаюць ім паспяхова змагацца за ўмацаванне законнасці.

Праціўнікі адзінага разумення законнасці да гэтага часу прадаўжаюць дзе-ні-дзе аказваць свой «мясцовы ўплыў» на тлумачэнне і ўжыванне законаў. Такія факты мелі месца ў Бешанковіцкім раёне і ў іншых мясцах.

Некаторыя кіруючыя работнікі раёнаў, наперакор забароне знімаць ці перамяшчаць работнікаў пракуратуры без ведама пракурора Саюза, пракурора рэспублікі і вышэйстаячых кіруючых арганізацый, дазваляюць сабе ўсё-ж самавольна знімаць работнікаў пракуратуры з работы (Круглянскі, Петрыкаўскі і іншыя раёны). Гэтым самым яны дапускаюць парушэнне Канстытуцыі. Некаторыя работнікі раёнаў беспадстаўна, у парадку самастрахоўкі, выключалі пракурораў з партыі (Кіраўскі раён і інш.).

У многіх выпадках кіраўнікі раёнаў (Капаткевічы, Нароўля і інш.) сістэматычна ўскладаюць на пракурораў і следчых функцыі ўпаўнаважаных па розных гаспадарчых кампаніях — загатоўках, лесавывазках і інш. Тым самым яны адрываюць пракурорскіх работнікаў на доўгі час ад іх непасрэднай работы.

Сталінская Канстытуцыя ўскладае на пракуратуру адказную задачу — сачыць за тым, каб усе законы совецкай улады правільна выконваліся, прыцягваць да адказнасці парушальнікаў совецкіх законаў.

Узбуджаючы супроць каго-небудзь крымінальнае праследванне, пракурор наглядае за тым, як следчы вядзе следства. Пракурор вырашае пытанне, ці трэба арыштаваць чалавека, у адносінах якога вядзецца следства. Без санкцыі пракурора ніхто не можа быць арыштаван (артыкул 127).

Пракуратура цяснейшым чынам звязана з найшырэйшымі масамі працоўных нашай краіны. На работнікаў пракуратуры глядзяць у нас як на барацьбітоў за соцыялістычную законнасць, за інтарэсы совецкай улады, за інтарэсы кожнага асобнага працоўнага. Пракуратуры, у яе барацьбе са злачыннасцю дапамагаюць найшырэйшыя масы працоўных.

Совецкая пракуратура — важная і вострая зброя дыктатуры рабочага класа ў справе ўмацавання соцыялістычнага будаўніцтва. Таму абавязкам усіх работнікаў пракуратуры, усіх мясцовых партыйных і совецкіх органаў з'яўляецца — правільная арганізацыя пракурорскіх органаў, паляпшэнне іх работы, падбор і вылучэнне на пасады пракурораў выпрабаваных, моцных, цвёрдых, бездакорных людзей, да канца адданых справе партыі Леніна—Сталіна.

Партыя, урад і асабіста таварыш Сталін аддаюць выключную ўвагу работнікам пракуратуры. Яны (работнікі пракуратуры) падняты Сталінскай Канстытуцыяй на небывалую вышыню. І гэта абавязвае нас забяспечыць высокую, сапраўды соцыялістычную якасць нашай работы.

На першай Сесіі Вярхоўнага Совета СССР, пры абмеркаванні пытання аб назначэнні пракурора СССР, дэпутат тав. Петроўскі, выступаючы ад імя Совета Старэйшын, выказаў упэўненасць, што органы суда і пракуратуры і тав. Вышынскі на пасту Пракурора СССР зоймуць належнае ім месца ў магутнай соцыялістычнай дзяржаве.

Няма сумнення, што работнікі суда і пракуратуры пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна—Сталіна з гонарам выканаюць ускладзеныя на іх вялікія і задачы.

СТВАРЫЦЬ БЕЛАРУСКУЮ ОПЕРУ

Пяць год існуе Беларускі дзяржаўны тэатр оперы і балета. Кожнаму зразумела, што асноўнай яго задачай з'яўляецца работа па стварэнню беларускай оперы. Гэта, бясспрэчна, не адмаўляе таго, што тэатр павінен працаваць і над класічнымі операмі і лепшымі операмі брацкіх народаў СССР. Тэатр, як адно з буйнейшых дасягненняў правільнага ажыццяўлення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, карыстаецца вялікай любоўю і ўвагаю нашага народа. Савецкі ўрад адпускае велізарныя сродкі на ўтрыманне яго.

Але гэтыя сродкі тэатр не апраўдвае. За пяць год не створана яшчэ ні адной беларускай оперы, за пяць год не арганізаван сур'ёзны творчы калектыў, здольны да пастаноўкі высокамастацкай оперы, якую з нецярпеннем чакае наш культурна вырасшы глядач. Ворагі, арудаваўшыя на культурным фронце рэспублікі, свядома зрывалі гэту важнейшую задачу, шкодзілі і ў пытаннях выхавання кадраў і ў пытаннях будаўніцтва новага тэатра.

Вынікі дзейнасці варожай рукі ў тэатры яшчэ і дагэтуль не ліквідаваны. Сезон мінулага года каштаваў дзяржаве каля 3 млн. руб., а карысці даў вельмі мала. Калі не лічыць канцэртаў, праведзеных, праўда, на высокім узроўні, то Тэатр оперы і балета яшчэ нічога не стварыў.

Добрая работа, праведзеная двума совецкімі кампазітарамі тт. Цікоцкім і Багатыровым, па напісанню опер «Міхась Падгорны» (па лібрэта П. Броўкі) і «Дрыгва» (па лібрэта Рамановіча) вельмі марудна прасоўваецца ў вытворчасць. Толькі ў апошні час, калі калектыў работнікаў тэатра зазваніў ва ўсе званы, Упраўленне па справах мастацтваў і дырэктар тэатра т. Ярыкаў прынялі некаторыя меры. Грамадскасць Менска ўжо мела магчымасць праслухаць у канцэртным выкананні першы акт добрай оперы тав. Цікоцкага «Міхась Падгорны». Музыка беларускага народа з усім яе меладычным хараством і багаццем адчулася ўжо ў першым акце гэтай оперы. Няма сумнення, што і ўсю оперу наш слухач сустрэне з цікавасцю і гордасцю.

Але далей справы пасоўваюцца марудна. Упраўленне па справах мастацтваў пры СНК БССР і кіраўніцтва тэатра не забяспечылі яшчэ абедзве оперы пастаноўшчыкамі, дырыжорамі і іншымі не менш адказнымі работнікамі. У оперы «Міхась Падгорны» яшчэ дагэтуль не ўкамплектаван штат выканаўцаў нават галоўных ролей.

Калі з операй тав. Цікоцкага справы хоць і марудна, але пасоўваюцца, дык з операй тав. Багатырова няма яшчэ нічога канкрэтнага, хоць сама опера ўжо напісана. Ва Упраўленні па справах мастацтваў не стварылі належных умоў для кампазітара т. Багатырова, каб ён выканаў заключаную ўмову, хутчэй здаў оперу тэатру.

Трэба сказаць, што перашкодай у стварэнні беларускай оперы несумненна з'яўляецца і той факт, што тэатр оперы і балета яшчэ дагэтуль не мае памяшкання. Адсутнасць памяшкання затрымлівае рост акцёраў, работу іх над удасканаленнем свайго вакальнага і сцэнічнага майстэрства.

Трэба, нарэшце, сур'ёзна паставіць пытанне аб будаўніцтве тэатра. Вялікі тэатр — несумненна наша новае дасягненне. Яго значэнне велізарнае. Але, на жаль, гэтага недаацэньваюць і не разумеюць нашы будаўнічыя арганізацыі. Будаўніцтва тэатра зараз пасутнасці спынена. Прычым, ні Упраўленне па справах мастацтваў, ні нават Соўнаркам БССР не прымаюць рашучых мер для скончэння будаўніцтва. Вядома, што будаўнічыя арганізацыі, і ў першую чаргу Белдзяржбуд, дапусцілі злачынную безгаспадарчасць у скарыстанні дзяржаўных сродкаў, адпушчаных на будаўніцтва тэатра, за што трэба прыцягнуць вінпоўных да адказнасці. Але гэта не азначае, што тэатр не павінен будавацца, што важнейшае культурнае прадпрыемства не павінна прыносіць карысць працоўным. Справай будаўніцтва тэатра трэба заняцца неадкладна і пакласці канец той безадказнасці і безгаспадарчасці, якую праяўляюць Белдзяржбуд і іншыя будаўнічыя арганізацыі.

Тэатр оперы і балета БССР патрабуе таксама сур'ёзнага ўмацавання па лініі кадраў кіруючых работнікаў, знаўцаў опернага мастацтва — людзей, здольных пасунуць наперад хуткімі тэмпамі справу стварэння першых беларускіх опер. Тэатру трэба дапамагчы і ў навядзенні там большэвіцкага парадку па скарыстанню дзяржаўных сродкаў. Няправільная-ж зусім практыка, калі тэатр працаваў, напрыклад, над пастаноўкай «Царскай нявесты» і затраціў больш 100 тысяч рублёў, работу не скончыў, а зараз зусім спыніў. Трэба ўнесці сур'ёзныя змены і ў пытаннях камплектавання акцёрскага складу тэатра. Нарэшце, трэба ўстанавіць раз назаўсёды пастаянны рэпертуар, сканцэнтраваць работу тэатра над пэўнымі пастаноўкамі.

Той факт, што тэатр да апошніх дзён не працаваў, пралівае яркае святло на яго кіраўніцтва. Тав. Ярыкаў (дырэктар і мастацкі кіраўнік тэатра) не працуе ў калектыве, не заўсёды прыслухоўваецца да яго голасу, не садзейнічае развіццю творчай самакрытыкі і крытыкі.

Упраўленне па справах мастацтваў не можа заставацца ў ролі спакойнага наглядальніка, яно павінна адчуваць усю паўнату адказнасці за становішча тэатра. Беларускі народ чакае ад яго баявой работы па стварэнню беларускай оперы. На жаль, новае кіраўніцтва Упраўлення па справах мастацтваў (начальнік тав. Патапейка) у пытаннях хутчэйшай ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў тэатры, забеспячэння будаўніцтва і прыняцця дзейсных мер да стварэння першых беларускіх опер праяўляе недапушчальную інертнасць, справу пускае на самацёк.

Важнейшую і адказную задачу — стварэнне беларускай оперы — трэба вырашыць неадкладна, у бліжэйшыя тэрміны. Перашкоды на гэтым шляху неабходна знішчыць да канца..

П. КАВАЛЕЎ.

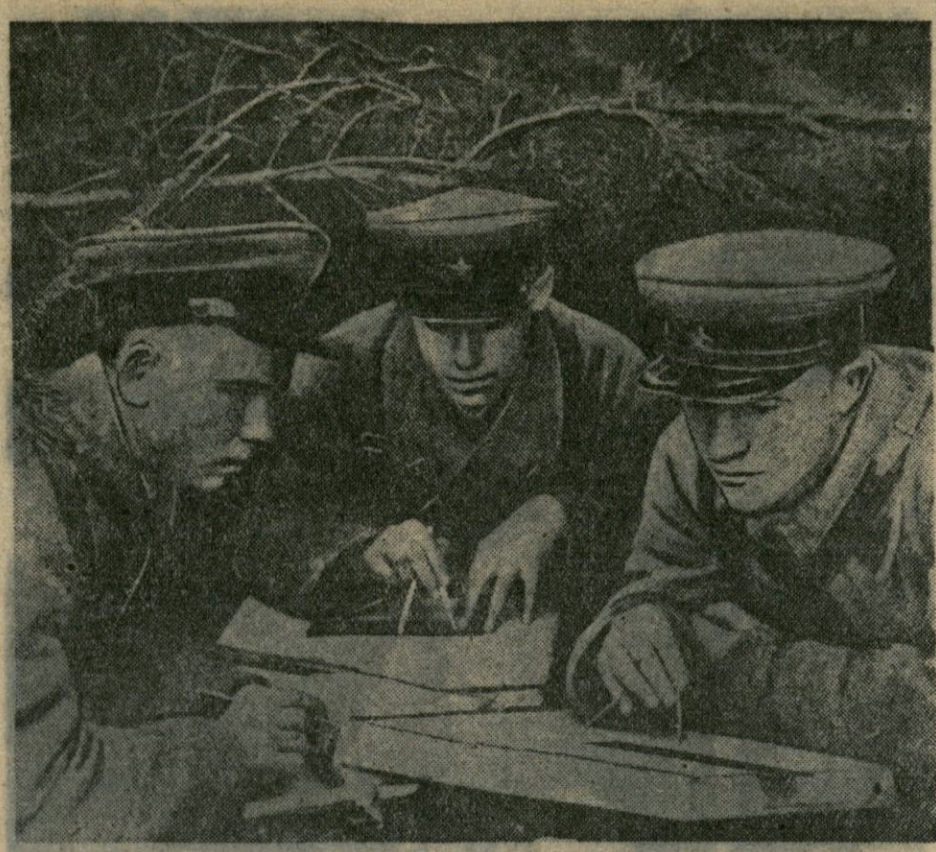

Артылерыйскае вылічальнае аддзяленне часці, якой камандуе маёр Коласаў, за работай ў полі. НА ЗДЫМКУ: тт. В. Н. Сенькін, С. Ф. Куцёнаў і Т. Н. Русанаў. Фото С. Грына.

КАНЦЭРТЫ, СПЕКТАКЛІ, ВЫСТАЎКІ — ДА ВЫБАРАЎ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ БССР

Упраўленне па справах мастацтваў пры СНК БССР распрацавала план удзелу тэатраў, музыкальных устаноў, мастакоў у абслугоўванні выбарчай кампаніі ў Вярхоўны Совет БССР.

Тэатры да дня выбараў паставяць спецыяльныя інтэрмедыі, а таксама падрыхтуюць канцэрты на тэму «Выбары ў Вярхоўны Совет БССР» з выступленнямі на заводах, у калгасах, на кватэрах выбаршчыкаў. Ва ўсіх тэатрах рэспублікі арганізоўваюцца выстаўкі з фото, эскізаў, макетаў і інш., якія адлюстроўваюць Сталінскую Канстытуцыю, гісторыю і дасягненні БССР у соцыялістычным будаўніцтве. Перасовачныя выстаўкі на гэтую-ж тэму паладзяць калгасна-соўгасныя тэатры. Адкрыецца выстаўка і ў Доме мастака ў Менску.

Для аказання дапамогі мастацкай самадзейнасці ў падрыхтоўцы да выбараў тэатры, музыкальныя ўстановы і вучылішчы вылучаць каля 100 чалавек — рэжысёраў, артыстаў, музыкантаў і т. д. Саюз мастакоў для гэтай-жа мэты вылучыць 15 мастакоў.

Беларускай дзяржаўнай філармоніі даручана арганізаваць 5 брыгад для абслугоўвання раёнаў у часе выбараў у Вярхоўны Совет БССР.

ВЫДАТНЫ МАЙСТАР ВАКАЛЬНАГА МАСТАЦТВА

Сёння ў сталіцы Совецкай Беларусі выступае з канцэртнай праграмай народная артыстка Саюза ССР, ордэнаносец Валерыя Владзіміраўна Барсава.

В. В. Барсава з'яўляецца ўзорам вакальнага майстэрства, упрыгожаннем лепшай у Саюзе сцэны Вялікага тэатра.

Увесь свой вялікі талент, усё накопленае ўпартай працай майстэрства яна аддае совецкаму народу.

Валерыя Владзіміраўна ўладае ліры-ка-каларатурным сапрано, надзвычай цёплым, прыгожым тэмбрам. Яе выкананне заўсёды пранікае шчырасцю, успрымаецца лёгка і з захапленнем. Дабіваючыся бліскучай тэхнікі, Валерыя Владзіміраўна ніколі не лічыла, што гэта — самамэта вакальнага мастацтва. В. В. Барсава заўсёды лічыла тэхніку сродкам для перадачы таго або іншага вобраза.

Вобразы, створаныя ёю ў оперы, заўсёды з'яўляюцца поўнасцю закончанымі і незабыўнымі.

КІРМАШЫ ПА ДЗЯРЖАЎНЫХ ЗАКУПКАХ ЖЫВЕЛЫ І ПТУШКІ

З 15 па 25 красавіка ў 12 пунктах БССР — у Быхаве, Беразіне, Дрысе, Ельску, Жлобіне і інш. — арганізоўваюцца кірмашы па дзяржаўных закупках жывёлы, мяса і птушкі. Для стымулявання закупак вызначана розных промтавараў на суму звыш 600 тыс. рублёў.

УСЕСАЮЗНЫ ШАХМАТНЫ ТУРНІР ТАВАРЫСТВА „ЧЫРВОНЫ КАНДЗІЦЕР"

Сёння ў клубе імя Сталіна ў Менску пачынаецца ўсесаюзны шахматны турнір на асабістае пяршынства па спартыўнаму таварыству «Чырвоны кандзіцер».

У турніру прымуць удзел 12 шахматыстаў і 8 шахматыстак гарадоў: Масквы, Ленінграда, Кіева, Менска і інш.

КОРАТКА

◎ **Значныя работы па азеляненню** намечана правесці ў гэтым годзе ў рабочым пасёлку рэчыцкай запалкавай фабрыкі «10 Кастрычнік». На вуліцах пасёлка, на фізкультурным стадыёне і фабрычным двары будзе высаджана звыш 1.200 дэкаратыўных дрэў, кустоў і кветачных клумб.

16 НОВЫХ КАЛГАСНЫХ ГІДРАЭЛЕКТРАСТАНЦЫЙ

У дні святкавання Першага мая ў калгасе «Ленінскі прызыў», Сіроцінскага раёна, адбудзецца ўрачысты пуск новай калгаснай гідраэлектрастанцыі.

У гэтым годзе ў раёнах БССР — Полацкім, Дрысенскім, Ветрынскім, Заслаўскім і інш. — уступяць у эксплаатацыю 16 новых калгасных гідраэлектрастанцый, будуемых на дробных рэках. 38 калгасаў атрымаюць электрычнае асвятленне і электраэнергію для гаспадарчых патрэб. Гаспадарчыя пабудовы, культурна-бытавыя ўстановы, дамы калгаснікаў атрымаюць 4.310 лямпачак. Абсталёўваецца 6 новых электрамалатарных пунктаў.

8 станцый ужо заканчваюцца будаўніцтвам. Магутнасць кожнай з іх ад 16 да 50 кіловат. Пры станцыях будуць працаваць калгасныя млыны і цыркулярка для распілоўкі лесу.

Кошт новых калгасных гідраэлектрастанцый каля 1.300 тыс. рублёў.

—о—

ДАСТАЎКА ГАЗЕТ САМАЛЕТАМІ

Гэтымі днямі ў БССР адкрываецца паветраная паштовая лінія. Штодзённа паштовыя самалёты будуць вылятаць з Менска ў бок Палесся — у глыбінныя пункты і раёны абласцей, маючы на барту больш тоны грузу — газет, паштовай карэспандэнцыі, пасылак. Авіясувязь абслужыць штодзенна дзесяткі раёнаў. Такія аддаленыя пункты рэспублікі, як Камарына, змогуць атрымаць беларускія рэспубліканскія газеты ў дзень іх выхаду, а маскоўскія цэнтральныя газеты — ў дзень іх атрымання ў Менску.

—о—

ЗАКОНЧЫЎСЯ ПРАЦЭС НАД ВІНОЎНІКАМІ ГІБЕЛІ ПАРАХОДА „ЛЕНІН"

ГОМЕЛЬ, 14 красавіка (БЕЛТА). Закончыўся паказальны працэс над віноўнікамі гібелі парахода «Ленін». Судовым следствам устаноўлена, што прычынай пажару на параходзе і чалавечых ахвяр з'явілася варожая дзейнасць каманды, якая была наўмысля ўкамплектавана былымі «кіраўнікамі» палітаддзела Днепра-Дзвінскага параходства, рознымі асобамі, асуджанымі ў свой час за аварыі, хуліганства і бытавое разлажэнне. Такімі былі памочнік механіка Зубец, абвінавачаныя Дарахаў, Шараў і інш.

Выязная сесія водна-транспартнага суда прыгаварыла: Курчына І. Ф. (капітан парахода) і Дарахава П. А. (рулявы) да 10 год пазбаўлення волі кожнага; Захарэнкага С. Т., Зубца І. І., Макушкіна А. І., Рыжанкова К. С. — да 8 год пазбаўлення волі кожнага; Харчанка Т. І. — да 5 год і Ціцэнка П. І. — да 3 год пазбаўлення волі.

—о—

АД РЭДАКЦЫІ

У «Звяздзе» № 7 ад 9 студзеня 1938 г. быў змешчан артыкул І. Смольскага пад загалоўкам: «Хто кіруе Белкаапрамсоветам», у якім старшыня Белкаапромсовета тав. Катаводаў абвінавачваўся ў шкодніцтве — ліквідацыі 140 арцеляў. Праведзенай праверкай вышэйстаячымі партыйнымі арганізацыямі гэта абвінавачанне не пацвердзілася.

Рэдакцыя просіць прабачэння ў сваіх чытачоў і тав. Катаводава за змяшчэнне ў газеце неправеранага матэрыялу.

—о—

ДЗЕННІК

Інструкцыйны даклад для агітатараў на тэму: «Рэлігія на службе контррэволюцыі» адбудзецца сёння, 15 красавіка, у 7 гадзін вечара, у 317 аудыторыі Юрыдычнага інстытута (галоўны корпус, 3-паверх).

М. В. ЛАМАНОСАЎ

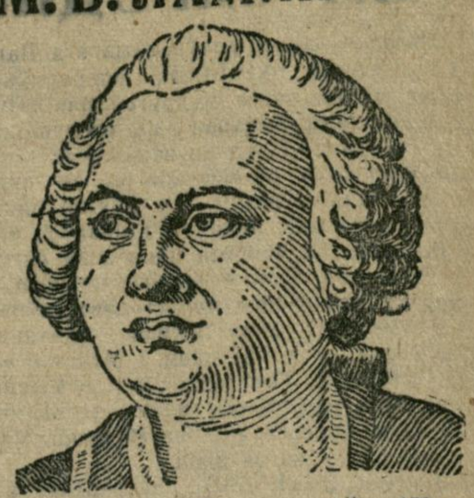

15 красавіка 1765 года, роўна 173 годы назад, памёр першы вялікі рускі вучоны і пісьменнік Міхаіл Васільевіч Ламаносаў.

І зараз здзіўляе універсальнасць розуму геніяльнага сына вялікага рускага народа. Фізік, хімік, механік, гісторык, мінералог, металург, мастак, мазаік, рыторык, паэт і пісьменнік, географ, астраном, публіцыст, грамадскі дзеяч — такі, і то, напэўна, далёка не поўны пералік спецыяльнасцей, якімі ўладаў Міхаіл Васільевіч Ламаносаў.

Ламаносаў першы ўстанавіў фізічны закон захавання вяшчэстваў і даў яму ясную і простую фармуліроўку: «Калі да аднаго цела што-небудзь прыбавіцца, то столькі-ж адымецца ад другога». Вялікае значэнне маюць яго работы аб тэорыі цеплыні і холаду. Ён першы становіцца на правільны шлях абгрунтавання з'яў цеплыні, як руху малекул.

Ламаносаў, па праву, лічыцца аснавальнікам фізічнай хіміі. Ён зрабіў рашаючы крок для ператварэння хіміі з мастацтва ў навуку. Высока ацаніўшы ролю матэматыкі, выдатны вучоны пачаў упершыню прымяняць у хіміі меру і вагу.

Вялікую цікавасць уяўляюць работы Ламаносава як гісторыка. Ён упершыню даследваў і апісаў старажытны перыяд Расіі, а таксама і перыяд Пятра Вялікага.

Ламаносаў высунуў тэорыю раслiннага паходжання каменнага вугалю і торфу, растлумачыў утварэнне залежаў солей, заўважыў крышталічнасць золата і медзі. Ён быў не толькі тэарэтыкам, але і практыкам — непасрэдна кіраваў арганізацыяй цэлага раду галін вытворчасці: металургіі, шкляной, фарфаравай і інш.

Выключна вялікая роля Ламаносава ў стварэнні рускай літаратурнай мовы. Ён распрацаваў першую рускую граматыку, зрабіў літаратурную мову даступнаю для шырокіх народных мас, каб даць доступ да навукі для ўсяго народа. Ён рабіў усё магчымае для дэмакратызацыі навукі, для пашырэння навучання на найшырэйшыя масы працоўных.

Міхаіл Васільевіч Ламаносаў быў першым вялікім паэтам і пісьменнікам рускага народа. Ён увёў новы стыль і форму ў напісанне вершаў, зрабіўшы іх больш даступнымі для мас.

Усё сваё жыццё Міхаіл Васільевіч Ламаносаў прысвяціў развіццю навукі і культуры сваёй краіны, свайго народа, з якога ён сам вышаў.

Намеснік адказнага рэдактара **І. М. ОФЕНГЕЙМ.**

Беларускі дзяржаўны драматычны тэатр
15 красавіка Абан. № 164.
БЕЗ ВІНЫ ВІНАВАТЫЯ

Дзярж. тэатр музкамедыі БССР (памяшк. Дзярж. яўр. тэатра БССР)
15 красавіка
«СВАДЬБА В МАЛИНОВКЕ»
Пачатак у 8 г. 15 м.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
«ОСТРОВ СОКРОВИЩ»

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
ЗА СОВЕЦКУЮ РАДЗІМУ

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ПЕРШАЕ КАХАННЕ

Дзіцячы гукавы кінотэатр
БУЙНАЯ ВАТАГА

Гукавы кінотэатр «Спартак»
Н. ТАЛКА-ПАЛТАЎКА

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ»
1) Спецыяльны выпуск „Союзкінохроніка" — „Прыгавор суда—прыгавор народа.

СССР НАРКАМХАРЧПРОМ БССР
„БЕЛПРАМХЛЕБ"
(Менск, Совецкая вул., 29/9)
ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ ДА ПЕРШАМАЙСКІХ СВЯТ
АД УСТАНОЎ, ПРАДПРЫЕМСТВАЎ, АСОБНЫХ РАЁНАЎ, СЕЛЬПО І АСОБНЫХ ГРАМАДЗЯН З ДАСТАЎКАЙ
НА ВЫСОКАРЭЦЭПТУРНЫЯ ВЫРАБЫ:
ТАРТЫ, КЕКСЫ, ПІРОЖНЫЯ, СУХАРЫ, ПЯЧЭННЕ, ПРАНІКІ, ЗДОБЫ, СУШКІ, КАНДЗІЦЕРСКІЯ ВЫРАБЫ І РОЗНЫЯ САРТЫ ХЛЕБА.
СПЕЦЫЯЛЬНЫ ДЗІЦЯЧЫ АСАРТЫМЕНТ.

ЗАКАЗЫ ПРЫМАЮЦЬ ХЛЕБАЗАВОДЫ І МАГАЗІНЫ БЕЛПРАМХЛЕБА Ў МЕНСКУ, ВІЦЕБСКУ, ГОМЕЛІ, МАГІЛЕВЕ, ОРШЫ, БАРЫСАВЕ, БАБРУЙСКУ, МАЗЫРЫ, ПОЛАЦКУ, ЖЛОБІНЕ, РЭЧЫЦЫ, СЛУЦКУ.
ТАКСАМА МОЖНА ЗДАВАЦЬ ЗАКАЗЫ ПРАЗ КАНТОРУ ХЛЕБАЗБЫТ ТЭЛЕГРАФНА І ПА ТЭЛЕФОНАХ №№ 23-648, 21-357 І ПРАЗ ФІРМЕНЫЯ МАГАЗІНЫ «ГАЛОЎХЛЕБА».

ДЛЯ ЛЕПШАГА АБСЛУГОЎВАННЯ ПАКУПНІКОЎ
ДА ПЕРШАМАЙСКІХ СВЯТ
МЕНГОРХАРЧГАНДАЛЬ
АДКРЫВАЕ
з 15 красавіка
на пл. Волі
павільён і 2 палаткі.
У продажы ЁСЦЬ
шырокі асартымент
БАКАЛЕЙНЫХ
КАНДЗІЦЕРСКІХ
БЕЛАБУЛАЧНЫХ,
ВІННА-ТАБАЧНЫХ ВЫРАБАЎ
і іншых тавараў.

Беларускае аддзяленне Ўсесаюзнага інстытута павышэння кваліфікацыі і завочнага навучання НКЗ СССР пры Горацкім сельскагаспадарчым інстытуце
абвяшчае НАБОР слухачоў на 1938 год.
НАБОР ПРАВОДЗІЦЦА:
1. На завочную падрыхтоўку спецыялістаў вышэйшай кваліфікацыі, па навучальных планах і праграмах стацыянарных ВНУ, па спецыяльнасцях — аграномаў-паляводаў і заатэхнікаў.
2. На завочнае павышэнне кваліфікацыі с.-г. спецыялістаў з закончанай вышэйшай і сярэдняй сельскагаспадарчай асветай, а таксама практыкаў, займаючых пасады аграномаў і заатэхнікаў, але не маючых закончанай с.-г. асветы.
Прыём заяў аб паступленні ў завочныя с.-г. ВНУ праводзіцца з 1 мая па 1 верасня г. г. Прыёмныя іспыты — з 1 верасня па 1 лістапада. Пачатак навучальнага года — 1 лістапада.
Прыём заяў і залічэнне на завочныя курсы павышэння кваліфікацыі праводзіцца два разы ў год, у наступныя тэрміны: з 1 сакавіка па 1 мая і з 1 верасня па 1 лістапада. Усе паступаючыя ў завочныя с.-г. ВНУ выклікаюцца на вочныя іспыты тэрмінам на 10 дзён. Прыём на завочныя курсы павышэння кваліфікацыі праводзіцца без іспытаў.
Асобы, якія жадаюць паступіць у завочныя ВНУ, падаюць у завочнае аддзяленне заяву з указаннем спецыяльнасці, з прыкладаннем аўтабіяграфіі і наступных дакументаў (у арыгіналах):
а) атэстата аб сканчэнні сярэдняй навучальнай установы;
б) пасведчання аб годзе нараджэння;
в) даведкі з месца працы з указаннем стажу;
г) двух фотакартак з засведчаным подпісам.
Для асоб, працуючых у сістэме НКЗ СССР завочнае навучанне бясплатнае. Заявы з дакументамі і маркамі — на 40 кап. — пасылаюцца па адрасу: БССР, г. Горы-Горкі, с.-г. інстытут, завочнаму аддзяленню.
ЗАВОЧНАЕ АДДЗЯЛЕННЕ С.-Г. ІНСТЫТУТА.

На падставе пастановы СНК БССР ад 22 сакавіка 1938 г. № 584
ЦАГЕЛЬНЫ ЗАВОД МЕНГОРСОВЕТА
ЛІКВІДУЕЦЦА
Установы і асобы, якія маюць прэтэнзіі да завода, павінны звяртацца ў ліквідком (Тучынка. 3, тэл. 22-330) не пазней 1 мая 1938 г. Пасля ўказанага тэрміну ніякія прэтэнзіі прымацца не будуць.
ЛІКВІДКОМ.

ДА ЎВАГІ ЎСІХ ГАНДЛЮЮЧЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ І НАСЕЛЬНІЦТВА!
Беларуская кантора ГАЛОЎКАНСЕРВА
СКУПЛЯЕ ШКЛОТАРУ —
БАНКІ І БУТЭЛЬКІ
З-ПАД КАНСЕРВАВАЙ ПРАДУКЦЫІ па фактычнаму кошту, а таксама 15-ЛІТРОВЫЯ БУТЫЛІ.
АДРАС СКЛАДА: МЕНСК, вул. Астроўскага, 4.
МАГАЗІН — Совецкая, 73.
ЛАРКІ: пляц 8 сакавіка, пас. Комінтэрн і Лагойскі тракт.
БАЗЫ — у Гомелі і Віцебску.

Уп. Галоўлітбела № К-... Друкарня «Звязды», Менск, Совецкая, 49. Ю., Л., Ш.